

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı

**MÜZİK ALANINDA ORTAÖĞRETİME ODAKLANAN
LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ**

Mehmet URAL
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Elmas GÜN

Burdur, 2025

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı

MÜZİK ALANINDA ORTAÖĞRETİME ODAKLANAN
LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Mehmet URAL
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Elmas GÜN

Burdur, 2025

**MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY
FORMU**

M.A.K.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 02.05.2025 tarih ve 563/4 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 12/05/2025 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Mehmet URAL'ın "Müzik Alanında Ortaöğretime Odaklanan Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi" konulu tez çalışması Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE (TEZ DANIŞMANI): Dr. Öğr. Üyesi Elmas GÜN

ÜYE: Dr. Öğr. Üyesi H. Ozan DEMİRTAŞ

ÜYE: Prof. Dr. Ufuk YAĞCI

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../.....
tarih ve/.....sayılı kararı

İMZA / MÜHÜR

BİLDİRİM

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu taahhüt edip, tezimin kaynak göstermek koşuluyla aşağıda belirttiğim şekilde fotokopi ile çoğaltılmasına izin veriyorum.

☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

☐ Tezim/Raporum sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

☐ Tezimin/Raporumun 3 ay süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Mehmet URAL

Tarih

İmza

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tez çalışmam sürecinde bilgi birikimi, yol göstericiliği ve sabrıyla bana her zaman destek olan değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Elmas GÜN'e en içten teşekkürlerimi sunarım. Tezimin her aşamasında gösterdiği ilgi ve rehberlik, bu çalışmanın ortaya çıkmasında büyük rol oynamıştır.

Lisans eğitimim sırasında üzerimde büyük emeği olan, enstrümanım ile olan bağımlı derinleştirmemde ve bu alanda ilerlememde ilham kaynağı olan değerli hocam Öğr. Gör. Gökhan ÇAĞIRGAN'a da ayrıca teşekkür etmek isterim. Kendisinden aldığım eğitim ve manevi destek, bu akademik yolculuğun temel taşlarından biri olmuştur.

Çocuk yaşlardan itibaren büyük bir hevesle başladığım müzik yolculuğuma bugün akademik düzeyde devam edebilmenin mutluluğu ve gururu içerisindeyim. Bu süreçte ailemin desteği ve fedakârlığı benim için her zaman en büyük motivasyon kaynağı olmuştur. Hayatımın en anlamlı yolculuklarından biri olan müzik serüvenimde bana her daim yanımda olduklarını bir kez daha hissettiren, müzik eğitimimde ve mesleki hayatımda beni destekleyen başta annem ve babam olarak üzere aileme, gönülden teşekkür ederim. Bugün bir müzik öğretmeni olarak mesleğimi sevgi ve inançla icra edebiliyorsam, bunda en büyük pay onların bana karşı olan inancı ve fedakarlığıdır.

Müzik Alanında Ortaöğretime Odaklanan Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi

(Yüksek Lisans Tezi)

Mehmet URAL

ÖZ

Ortaöğretim çağındaki öğrenciler, müzikle kurdukları etkileşim sayesinde hem yeteneklerini keşfeder hem de kişisel gelişimlerine destek olurlar. Bu dönem, müziksel becerilerin keşfedildiği ve şekillendiği hassas bir süreçtir. Bu çalışma, Türkiye’de müzik alanında ortaöğretime odaklanan lisansüstü çalışmaların sistematik bir incelemesini sunarak alandaki güncel eğilimleri ve araştırma yaklaşımlarını ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırmanın temel amacı, müzik alanında ortaöğretim kademesine odaklanan lisansüstü çalışmaların bibliyometrik analizini yapmaktır. Araştırma kapsamında, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında belirli anahtar kelimelere göre sistematik bir tarama gerçekleştirilmiştir. Ölçüt örnekleme yöntemi benimsenen bu çalışmada, önceden belirlenen kriterler doğrultusunda taramalar yapılmış ve bu kriterleri karşılamayan çalışmalar değerlendirilme kapsamına alınmamıştır. Taranan çalışmalar arasında 9 çalışma, konuyla ilgili olmasına rağmen metodolojik yaklaşım barındırmadığı için çalışmaya dâhil edilmemiştir. 32 çalışma ise, erişim izni olmadığı için çalışmaya dâhil edilememiştir. Taramalar sonucunda belirlenen kriterleri karşılayan ve kapsamla doğrudan ilişkili olan 265 çalışma, araştırmanın örneklem grubunu oluşturmuştur. Çalışmanın deseni betimsel tarama modelini temel almakta olup, veri toplama sürecinde doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Kapsama dahil edilen lisansüstü çalışmalar yıl, üniversite/enstitü, program, konu, yöntem, model, veri toplama aracı ve veri analiz teknikleri gibi değişkenler açısından incelenmiştir. Elde edilen veriler, frekans ve yüzde oranları hesaplanarak tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Araştırmanın sonuçları, konuyla ilgili en fazla 2019 yılında çalışmanın yapıldığını ve Gazi Üniversitesi’nin bu alanda en çok çalışma yapan kurum olduğunu göstermiştir. Lisansüstü çalışmaların büyük çoğunluğunun Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Çalışmalarda, nicel araştırma yönteminin ağırlıklı olarak tercih edildiği, buna karşılık karma yöntemin en az kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma modelleri arasında tarama modelinin ön planda olduğu, veri toplama ve analiz süreçlerinde daha çok nicel yöntemlerin tercih edildiği; anket ve tanımlayıcı istatistiğin en fazla kullanılan teknikler olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda alana katkı sağlaması amacıyla çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Bibliyografya, Lisansüstü Çalışma, Müzik, Ortaöğretim Müzik, Tez İncelemesi

Sayfa Adedi: 86

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Elmas GÜN

An Analysis of Postgraduate Studies Focused on Secondary Education in the Field of Music

(Master Thesis)

Mehmet URAL

ABSTRACT

Students of secondary education age discover their talents and support their personal development through their interaction with music. This period is a delicate process in which musical skills are discovered and shaped. This study aims to reveal the current trends and research approaches in the field by systematically examining the graduate theses focusing on secondary education in the field of music in Turkey. In the research, criterion sampling method was used and screening was performed according to certain criteria. Theses that do not meet the criteria determined in the screening conducted in the COHE National Thesis Center database are excluded from the scope. 9 Theses that did not contain a methodological approach and 32 theses that did not have access permission were excluded from the study, creating a total sample of 265 theses. In the research based on the descriptive scanning model, the document analysis method was used as a data collection tool. The theses were examined in terms of year, university/institute, program type, subject, method, model, data collection tool and analysis techniques; the findings were tabulated with frequency and percentage ratios and interpreted. The results show that the most studies were conducted in 2019 and Gazi University is the institution that produces the most theses in this field. It has been determined that the vast majority of the theses are carried out within the Institute of Educational Sciences. It has been seen that quantitative methods are more preferred in research, while the mixed method is used less. It has been concluded that the screening model is at the forefront among research models, quantitative methods are preferred more recently in data collection and analysis processes, and survey and descriptive statistics are the most widely used techniques. In line with the results obtained, various suggestions have been presented in order to contribute to the field.

Keywords: Bibliometric Analysis, Bibliography, Postgraduate Study, Secondary Education Music, Thesis Analysis

Number of Pages: 86

Advisor: Assistant Professor Dr. Elmas GÜN

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZ	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar DİZİNİ.....	viii
KISALTMALAR.....	ix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2.1. Alt Problemler	4
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Önemi	5
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Tanımlar	6
BÖLÜM II.....	7
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Kuramsal Çerçeve	7
2.1.1. Eğitim ve Sanat Eğitime Genel Bakış	7
2.1.2. Müzik Eğitimi.....	9
2.1.3. Türkiye’de Müzik Eğitiminin Gelişim Süreci	10
2.1.4. Ortaöğretim Düzeyinde Müzik Eğitimi	12
2.1.4.1. Ortaöğretim Düzeyinde Müzik Eğitiminin Hedefleri	13
2.1.5. Türkiye’de Ortaöğretim Düzeyi Müzik Eğitimi Programının Yapısı.....	15
2.1.6. Müzik ve Bibliyografya.....	17

2.1.7. Bibliyografyaların Sınıflandırılması.....	18
2.2. Yurtiçinde ve Yurtdışında Yapılmış İlgili Araştırmalar.....	18
2.2.1. Yurt İçinde Yapılmış Araştırmalar.	18
2.2.2. Yurtdışında Yapılmış Çalışmalar.	19
BÖLÜM III	21
YÖNTEM.....	21
3.1. Araştırmanın Modeli	21
3.2. Evren ve Örneklem.....	21
3.3. Verilerin Toplanması.....	22
3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	22
BÖLÜM IV	23
BULGULAR VE YORUMLAR.....	23
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	23
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	24
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	27
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	27
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	29
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	30
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	33
BÖLÜM V	37
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	37
5.1. Sonuç ve Tartışmalar.....	37
5.2.Öneriler.....	43
KAYNAKLAR	47
EKLER.....	59
EK-1	60

ÖZGEÇMİŞ	72
----------------	----

TABLOLAR DİZİNİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1	Lisansüstü Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı..... 23
Tablo 2	Lisansüstü Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımı..... 24
Tablo 3	Lisansüstü Çalışmaların Enstitülere Göre Dağılımı..... 26
Tablo 4	Lisansüstü Çalışmaların Programlarına Göre Dağılımı..... 27
Tablo 5	Lisansüstü Çalışmaların Konularına Göre Dağılımı..... 28
Tablo 6	Lisansüstü Çalışmaların Yöntemlerine Göre Dağılımı..... 29
Tablo 7	Lisansüstü Çalışmaların Modellerine Göre Dağılımı..... 30
Tablo 8	Lisansüstü Çalışmaların Nitel Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı..... 31
Tablo 9	Lisansüstü Çalışmaların Nicel Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı..... 31
Tablo 10	Lisansüstü Çalışmalarda Birlikte Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılım..... 32
Tablo 11	Lisansüstü Çalışmaların Nitel Veri Analiz Yöntemlerine Göre Dağılımı..... 33
Tablo 12	Lisansüstü Çalışmaların Nicel Veri Analiz Yöntemlerine Göre Dağılımı..... 34
Tablo 13	Lisansüstü Çalışmalarda Birlikte Kullanılan Veri Analiz Yöntemlerine Göre Dağılım..... 34
Tablo 14	Örnekleme Tablosu..... 60

KISALTMALAR

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumu ile birlikte problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, önemi ve sınırlılıkları ele alınmıştır.

1.1. Problem Durumu

İnsanlık tarihi boyunca sanat, yaygın bir ifade biçimi olmuştur. Bernard Shaw'ın ifadesine göre sanat, "Bireyin yaşadığı duyguyu, bilerek ve isteyerek diğer bireylere aktarma olayıdır" (Tolstoy, 2004, s.10). Bu tanım, sanatın özünde bir iletişim aracı olduğunu vurgular ve onun insan yaşamındaki temel rolünü açıklar. Sanatın bu iletişimsel boyutu, onu insanlar arası etkileşimin en güçlü yollarından biri haline getirir. Çünkü sanat, yalnızca düşünce ve bilgiyi aktarmakla kalmaz aynı zamanda duyguları da etkili bir şekilde ifade etme imkânı sunar. Bu çok yönlü iletişim kabiliyeti, sanatı diğer disiplinlerden ayırır ve ona benzersiz bir nitelik kazandırır. Buradan hareketle sanat, bireye sadece bilişsel değil aynı zamanda duygusal bir deneyim de yaşatır. Böylece sanat, bireye duygusal tatmin sağlarken bir yandan da estetik zevk duygusunu harekete geçirir. Bu duygusal ve estetik boyut, sanatı insan deneyiminin vazgeçilmez bir parçası haline getirir. Sanatın etki alanı, bireysel deneyimin ötesine geçerek evrensel bir boyut kazanır. Diller, kültürler ve sınırların ötesine geçen sanat, insanlıkla bağ kurabilen anlatım biçimi olarak karşımıza çıkar. Bu evrensellik, sanatı kültürler arası anlayışın ve global iletişimin güçlü bir aracı yapar.

Sanatın bu çok yönlü ve güçlü etkisi, onun sistematik bir şekilde öğrenilmesi ve öğretilmesi gerektiğini ortaya koyar. Bu noktada sanat eğitiminin kritik rolü belirginleşir. Sanat eğitimi, bireylerin sanatın sunduğu olanakları keşfetmelerine ve bu güçlü iletişim aracını etkin bir şekilde kullanmalarına yardımcı olur. Bu süreçte bireylerin duygusal, zihinsel ve sosyal gelişimlerine önemli katkılar sağlanır. Sanat eğitimi aracılığıyla bireyler, sanatın evrensel dilini anlama ve kullanma becerisini geliştirirken aynı zamanda yaratıcı düşünme, problem çözme ve eleştirel analiz gibi hayati beceriler de kazanırlar.

Böylece sanat eğitimi, bireylerin kendilerini daha etkili bir şekilde ifade etmelerine, dünyayı daha geniş bir perspektiften algılamalarına ve kültürler arası anlayışı geliştirmelerine olanak tanır.

Bu bağlamda sanat eğitiminin en önemli dallarından biri olan müzik eğitimi, özel bir konuma sahiptir. Müzik eğitimi, diğer sanat dallarından farklı olarak melodi ve ritim gibi temel unsurların bir araya gelmesine imkân tanır. Müzik eğitiminin diğer sanat dalları ile arasındaki bu fark ona, insan ve toplum hayatında önemli işlevler kazandırmıştır. Edman'a (1977, s.57) göre bu işlevler, onu medeniyete en çok yaklaştıran bir eğitim aracı olarak görülmesine ve önemli bir eğitim alanı olmasına olanak sağlamıştır (akt. Kaya, 2018, s.15). Buradan hareketle müzik yalnızca sanatsal bir ifade biçimi olarak değil, aynı zamanda bir eğitim aracı olarak da önem kazanmıştır.

Uçan'a göre; Müzik, bireyi ve toplumu besleyen başlıca yaşam ve kültür damarlarından biridir. Müzik kültürü ve müzik eğitimi, onu oluşturan gerçekleştiren insanla birlikte gelişen ve dönüşken bir özellik gösterir. Müzik eğitimi ise bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma sürecidir (Uçan, 1997, s.17).

Bu süreç, bireyin kendi müzik deneyimleri ve birikimlerini temel alarak, sistematik bir yaklaşımla belirlenmiş hedeflere ulaşmayı amaçlar. Şendurur ve Barış'ın (2002) çalışmasında, müzik eğitiminin çocukların bilişsel gelişimine olan etkileri incelenmiştir. Araştırmacılar, müzik eğitiminin çocukların akademik başarısı üzerinde olumlu bir etki yarattığını ortaya koymuşlardır. Çalışmada müzik eğitimi alan çocukların dikkat ve konsantrasyon becerilerinin geliştiği, hafıza performanslarının arttığı, matematiksel düşünme yeteneklerinin güçlendiği problem çözme becerilerinin iyileştiği tespit edilmiştir. Bu bulgular, müzik eğitiminin yalnızca müziksel bir etkinlik olmadığını, aynı zamanda bireyin bilişsel ve zihinsel gelişimine katkı sağlayan bütüncül bir eğitim süreci olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, Kamacıoğlu'nun çalışmasında (1993) bahsettiği Macar müzik eğitimcisi Kodaly'nin görüşü oldukça dikkat çekicidir. Kodaly, "Eskiden çocuğun müzik eğitimi, doğumundan dokuz ay önce başlamalı, diye düşünürdüm. Şimdi aynı düşüncede değilim. Çocukların müzik eğitimi annenin doğumundan dokuz ay önce başlaması gerekir" diyerek, müzik eğitiminin bireyin gelişimindeki kritik önemini ve bu eğitimin mümkün olduğunca erken başlaması gerektiğini vurgulamıştır (Akt. Öz, 2001). Kodaly'nin bu görüşünü destekler nitelikte, müzik eğitiminin bireylere sağladığı

katkılar üzerine yapılan çeşitli araştırmalar, bu eğitimin bilişsel gelişime, sosyal becerilere ve kişisel gelişime olumlu etkileri olduğunu göstermektedir.

Hallam (2010), müzik eğitiminin çocukların ve gençlerin entelektüel ve sosyal gelişimine büyük katkı sağladığını vurgulamaktadır. Hargreaves, Miell ve MacDonald (2011) ve Webster, (2002) kişilerinin ise müziğin yaratıcı düşünciyi teşvik ederek performans ve algı becerilerini geliştirdiğini öne sürmektedir. Schellenberg (2004) tarafından yapılan çalışmalar da müzik derslerinin bireylerin zekâ seviyesini artırma potansiyeline sahip olduğunu belirtmektedir. Tüm bu araştırmalar, müzik eğitiminin birçok yönden faydalar sunduğunu desteklemektedir.

Müzik eğitiminin bu çok yönlü ve kapsamlı etkileri, araştırmacıların dikkatini çekmekte ve daha derinlemesine inceleme ihtiyacını doğurmaktadır. Bu nedenle, müzik eğitiminin birey üzerindeki etkilerinin daha kapsamlı bir şekilde anlaşılması ve eğitim sistemlerine entegre edilmesi için yapılan araştırmaların önemi giderek artmaktadır. Bu çalışmalar hem bireysel gelişim hem de toplumsal katkı anlamında müzik eğitiminin vazgeçilmez bir unsur olduğunu göstermektedir. Bu artan ilgi ve önem, müzik eğitimiyle ilgili daha fazla çalışma yapılmasını teşvik ederken, eğitim sistemlerinde müzik eğitiminin rolünü güçlendirmektedir.

Bu bağlamda, geçmişten günümüze müzik eğitiminin çeşitli yönlerine dair yapılan araştırmaların çeşitliliği, eğitimin farklı alanlarındaki uygulamaların derinlemesine incelenmesine olanak tanımaktadır. Müzik eğitimi alanındaki araştırmaların bu denli geniş bir yelpazeye yayılması ve çok boyutlu etkileri ortaya koyması, eğitimin farklı kademelerinde yapılan çalışmaların önemini de artırmaktadır. Bu kademelerden biri olan ortaöğretim dönemi, bireylerin gelişiminde kritik bir rol oynamaktadır. Bu dönem, öğrencilerin kimlik oluşumunun hız kazandığı, kariyer planlamalarının şekillenmeye başladığı ve çeşitli alanlardaki becerilerinin, özellikle de müzikal yeteneklerinin derinleştiği bir evre olarak öne çıkar. Bu nedenle, ortaöğretim müzik eğitimi alanında yapılan araştırmalar, eğitim sürecinin etkinliğini artırmak ve öğrencilerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilmek adına büyük önem taşımaktadır. Bu katkıların derinliği ve çeşitliliği, araştırma yöntemlerindeki zenginlikle doğrudan ilişkilidir. Her araştırma alanında olduğu gibi, ortaöğretim düzeyi müzik eğitimi kapsamında yapılan çalışmalarda da kullanılan yöntemler, modeller, veri toplama ve analiz teknikleri geniş bir yelpazede çeşitlilik göstermektedir. Bu çeşitlilik, alanın

farklı boyutlarını keşfetmeye ve anlamaya olanak tanırken aynı zamanda araştırmacıların tercihlerini ve eğilimlerini de yansıtmaktadır. Bu araştırmada, yapılan çalışmaların yöntem ve tekniklerinin tercih edilme sıklıkları, alanın mevcut durumunu ve gelecekteki yönelimlerini anlamak açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda, araştırmanın problem cümlesi ile alt problemleri aşağıda sunulmuştur.

1.2. Problem Cümlesi

Müzik alanında ortaöğretime odaklanan lisansüstü çalışmalar nelerdir?

1.2.1. Alt problemler.

1. Müzik alanında ortaöğretime odaklanan lisansüstü çalışmaların yıllara göre dağılımları nasıldır?
2. Lisansüstü çalışmaların üniversite/enstitülerine göre dağılımları nasıldır?
3. Lisansüstü çalışmaların programlarına göre dağılımları nasıldır?
4. Lisansüstü çalışmaların konu dağılımları nasıldır?
5. Lisansüstü çalışmaların yöntem ve modellerine göre dağılımları nasıldır?
6. Lisansüstü çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımları nasıldır?
7. Lisansüstü çalışmaların veri analizi tekniklerine göre dağılımları nasıldır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye'de müzik alanında ortaöğretim düzeyine odaklanan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini yaparak söz konusu alandaki araştırma eğilimlerini, metodolojik yaklaşımları ve bilimsel üretimin niteliklerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda araştırma, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde kayıtlı olan ve belirli kriterleri karşılayan 265 lisansüstü çalışmayı; yayın yılları, üniversite/enstitü dağılımları, konu alanları, tercih edilen araştırma yöntem ve modelleri, veri toplama

araçları ile veri analiz teknikleri açısından sistematik olarak analiz etmeyi hedeflemektedir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma, müzik alanında ortaöğretime odaklanan lisansüstü araştırmaların yıllar içindeki değişimini, üniversite/enstitü dağılımlarını, konu yönelimlerini, program tercihlerini ve metodolojik yaklaşımlarını sistematik biçimde inceleyerek alanyazındaki eğilimleri, boşlukları ortaya koyması ve metodolojik tercihlerini görünür kılması bakımından önem taşımaktadır. Söz konusu araştırma, müzik alanında ortaöğretim düzeyiyle ilgili yapılacak yeni çalışmalar için rehber niteliğinde bir kaynak oluşturarak bu alanda çalışmak isteyen yeni araştırmacılara ve daha önce çalışma yapmış olanlara zengin bir veri ve erişim kolaylığı sağlayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda bu çalışma sayesinde araştırmacıların zamandan ve maddi kaynaklardan tasarruf edebileceği, dolayısıyla bilimsel çalışmaların daha verimli bir şekilde yürütülebileceği öngörülmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Ortaöğretime odaklanan lisansüstü çalışmalarla
2. 10 Eylül 2024 ile 20 Aralık 2024 tarihleri arasında tarama yapılmış olmasıyla
3. YÖK Ulusal tez merkezi veri tabanları üzerinde tarama yapılmış olmasıyla
4. Erişim izni olan ve tamamlanmış lisansüstü çalışmalarla
5. Türkçe lisansüstü çalışmalarla
6. Metodolojik yaklaşım içeren çalışmalarla sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Akor: Birden fazla sesin (genellikle üç ya da daha fazla notanın) aynı anda çalınmasıyla oluşan ses birleşimidir. Bu sesler genellikle uyumlu olacak şekilde seçilir ve belirli bir armoni oluşturur.

Tonalite: Bir müzik parçasının merkez aldığı ana ses (tonik) ve bu sesi temel alan dizi (tonal dizilim) etrafında kurulan ses ilişkileri sistemidir. Başka bir deyişle, bir eserin hangi tonda (majör ya da minör) yazıldığını ve bu tonun çevresindeki akorların, melodilerin o tonla nasıl ilişkili olduğunu belirler. Kısaca, bir müzik eserinin belli bir ana sese (tonik) bağlı olarak örgütlenmesi durumudur. Bu sistem içinde diğer sesler ve akorlar, tonik sese göre anlam kazanır.

Aralık: İki ses arasındaki yükseklik farkını ifade eden kavramdır. Bu fark, seslerin birbirine olan mesafesine göre ölçülür ve genellikle perde sayısı veya derece ile belirtilir (örneğin: ikili, üçlü, beşli gibi). Aralıklar hem melodik (sesler ardışık çalınır) hem de armonik (sesler aynı anda çalınır) olabilir.

Makam: Türk müziğinde belirli bir dizi, seyir ve karaktere sahip olan melodik yapıyı ifade eder. Her makam, kendine özgü bir dizi (perde dizisi), karakteristik geçkiler ve seyir kuralları içerir.

Dizi: Seslerin belirli bir kurala göre art arda sıralanmasıyla oluşan ses örgüsüdür. Genellikle sekiz sestten oluşan diziler, belirli bir aralık düzenine göre (örneğin: tam ve yarım ses) dizilir ve majör, minör, pentatonik gibi türlere ayrılır. Diziler, makamların ve tonalitenin temelini oluşturur.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde, araştırma konuları ile ilgili literatürde yer alan bilgiler incelenmektedir. Eğitim ve sanat eğitime genel bakış, müzik eğitimi, Türkiye’de müzik eğitiminin gelişim süreci, ortaöğretim düzeyinde müzik eğitimi, ortaöğretim düzeyinde müzik eğitiminin hedefleri, Türkiye’de ortaöğretim düzeyi müzik eğitimi programının yapısı, müzik ve bibliyografya ve bibliyografların sınıflandırılması konuları üzerine literatür bilgisinin yer aldığı kuramsal çerçeveye ilişkin detaylı bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

2.1.1. Eğitim ve sanat eğitime genel bakış. Eğitim kelimesinin manası konusunda farklı açılardan yaklaşımlarda bulunulmuş, dünya genelinde bir fikir birliğine varılamamıştır (Ekinci, 2020, s.10). Bu nedenle, birçok araştırmacı eğitim konusuna farklı şekillerde yaklaşmıştır (Butler, 1957; Ertürk, 1979; Fidan, 2012; Küçükahmet, 2001; Sönmez, 1994; Sönmez 2013; Şişman, 2006; Taşpınar, 2017).

Küçükahmet (2001, s.4) eğitimi, toplumsal fayda perspektifinden ele alarak bireyi topluma faydalı hale getirme olarak tanımlanmıştır. Fidan (2012, s. 4), eğitimi daha kapsayıcı bir yaklaşımla, bireylerin belirli amaçlar doğrultusunda yetiştirildiği sistemli bir süreç olarak tanımlamıştır. Şişman (2006, s.6) eğitimi, toplumsal değerlerin ve kuralların yeni nesillere aktarılmasını sağlayan, onları sosyal yaşama hazırlayan bir süreç olarak tanımlamıştır. Sönmez (2013, s.12), eğitimin bir süreç olarak ele alınmasını ve bu sürecin belirli bir zaman diliminden ziyade hedefe yönelik olarak elde edilmesi için birbirini takip eden olay ve durumların analizi olduğunu vurgulamaktadır. Taşpınar (2017, s.2) ise eğitimi, yaşam için sahip olması gerektiği davranışları kazandığı ve bu süreçte kendine özgü özellikleri ortaya çıkardığı bir süreç olarak tanımlamıştır.

Butler’e (1957) göre eğitim farklı felsefi bakış açılarıyla yorumlanmıştır. İdealizm, eğitimi Allah’a ulaşmak için gösterilen çabalar olarak tanımlamıştır (s.238). Realizm

ise eğitimi, kültürel mirası sonraki nesillere aktarma süreci olarak tanımlamıştır (s.344-347). Marksist eğitim anlayışı, bireylerin bütüncül gelişimini hedeflerken aynı zamanda üretim yapmalarını sağlayacak bir yaklaşım izliyor (Sönmez, 1994, s. 10). Bu ve benzeri farklı tanımlar, eğitimin çok boyutlu bir disiplin olduğunu ortaya çıkarırken tek bir tanımla sınırlandırılmayacak kadar geniş bir kavram olduğunu gösteriyor. Buradan hareketle tanımlamalar, eğitimin çok yönlü ve karmaşık doğasını ortaya koyarken aynı zamanda kritik rollerinin olduğunu vurgulamaktadır.

Nitekim eğitim, genel tanımlardan hareketle bireylerin davranışsal süreçlerine odaklanan bir disiplin olarak kabul edilmektedir. Bu doğrultuda Ertürk eğitimi, kişilerin kendi hal ve hareketlerini kendilerinin doğrulttuğu amaçta, bilinçli bir şekilde değişim içine sokma durumu olarak ifade etmiştir. (1979, s.77). Çelikten, Şanal & Yeni (2005) ve Özkan & Arslantaş'ın (2013) bakış açıları bu anlayışı daha da genişletmektedir. Bu araştırmacılar eğitimi, kişinin yaşadığı topluma ayak uydurmayı hedeflediğini ifade etmişlerdir (akt. Arslan, 2020, s.5). Bu bütüncül bakış açısı, eğitimin hem bireysel hem de toplumsal boyutlarını vurgular. Bir yandan eğitim bireyin kendini gerçekleştirmesini sağlayan bir araç olarak görülürken diğer yandan toplumun kabul ettiği değerlerin ve normların aktarılması sürecini de kapsar.

Bu köprü, toplumların kendilerini geliştirme ve bilgi birikimlerini yeni kuşaklara aktarma istekleriyle daha da güçlenmiştir. Zaman içerisinde bu aktarım süreci, toplumların değişen ihtiyaçları ve artan bilgi birikimiyle şekillenmiştir. Böylece, eğitim anlayışı da bu dinamik sürece paralel olarak evrilmiştir. Eğitimin bu gelişim süreci, çok boyutlu bir eğitim anlayışının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu gelişim, geleneksel eğitim yöntemlerinden çağdaş eğitim anlayışına doğru kapsamlı bir geçiş boyunca devam eder. Bu süreçte, eğitim disiplininin farklı alanlarıyla ilgili çalışmalar da derinleşerek devam etmiştir (Dewey, 1986; Freire, 2020; Gardner, 2011). Bu düşünürler, geleneksel eğitim yaklaşımlarından çağdaş eğitim anlayışına geçişin temellerini atmışlardır.

Çağdaş eğitim anlayışı, öğrencilerin çok yönlü ve farklı yetenek alanlarının gelişimini hedefleyen bütüncül bir yaklaşımı benimsemektedir. Gardner'ın (2011) Çoklu Zeka Kuramı, bu anlayışın şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Gardner'a göre her birey farklı zeka alanlarında potansiyel taşır ve eğitim bu çeşitliliği göz önünde bulundurmalıdır.

Bu anlayış içerisinde, sanat eğitimi giderek daha merkezi bir rol oynamaya başlamış olup sanat ve müzik eğitiminin bireyler üzerindeki etkileriyle alakalı çalışmalar yapılmıştır (Eisner, 2003; Hallam, 2010; North ve Hargreaves, 2008; Schellenberg, 2004; Winner ve Hetland, 2008). Eisner (2003), sanat eğitiminin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirme ve estetik algılarını güçlendirme konusundaki önemini vurgulamıştır. Benzer şekilde, Winner ve Hetland (2008) sanat eğitiminin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmedeki rolüne dikkat çekmiştir.

Sanat eğitiminin önemli bir dalı olan müzik eğitimi ise, bu geniş çerçeve içerisinde kendine özgü bir yer edinmiştir. Hallam (2010), müzik eğitiminin bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymuştur. Schellenberg (2004) ise müzik eğitiminin genel zeka üzerindeki pozitif etkisini deneysel olarak göstermiştir.

North ve Hargreaves (2008), müziğin günlük yaşamdaki rolünü ve bunun eğitim üzerindeki yansımalarını incelemiştir. Bu bağlamda sanat eğitimi ve özellikle müzik eğitimi, çağdaş eğitim anlayışının önemli bir parçası olarak konumlanmıştır. Bu önemin giderek artması, müziğin evrensel bir dil haline gelmesi ve popüleritesinin artmasına neden olmuştur (Mutlu, 2016). Müziğin eğitim içindeki bu güçlenen rolü, onun sadece bir sanat dalı olarak değil, aynı zamanda bir eğitim aracı olarak da değerlendirilmesini sağlamıştır.

2.1.2. Müzik eğitimi. Müzik eğitimi temelde, müzikal davranışların değişme süreci olarak kabul edilse de ilgili araştırmacılar müzik eğitimi konusuna farklı açılardan yaklaşmışlardır. Demirci, müzik eğitimini insanı fiziksel, bilişsel ve duygusal boyutlarda müzikal bir anlayışla şekillendiren bir gelişim yolculuğu olarak ele almaktadır (2009, s.3). Zaman, çalışmasında müzik eğitiminin, kişilere müziksel algılama-notasyon, enstrüman icrası, vokal performans, müzikal birikim ve müziksel kimlik geliştirme yetkinlikleri kazandırmayı amaçladığını vurgulamaktadır (2019, s.7). Üstün ise müzik eğitiminin temel hedefini, bireylerin yaratıcı potansiyellerini ve müzikal yetilerini keşfederek onlara enstrüman kullanabilme, ses eğitimi, ritmik ve ezgisel çözümleme yapabilme kabiliyetleri edindirmek şeklinde açıklamaktadır (2014, s.15). Bu yaklaşım, müzik eğitiminin yalnızca teknik beceriler kazandırmanın

ötesinde, bireyin sanatsal yönünü ortaya çıkarmayı ve kişisel ifadesini güçlendirmeyi amaçladığını göstermektedir.

Müzik eğitimi, Bireye, müzik kültürü ve müzik tarihi ile ilgili bilgi düzeyini arttırmayı, kulak eğitimi (dikte ve solfej) ve enstrüman eğitimleri ile birlikte bireyin müziksel işitme yeteneğini geliştirebilmeyi, müzik teorisi ve enstrümanın teknik usul ve kurallara bağlı olarak eserleri icra edebilmeyi son olarak da müzik teorisi eğitimi ile de bireye müziğin kurallarını ve yapısal özelliklerini öğretebilmeyi hedeflemektedir (Pektaş, 2023, s. 38).

Bu tanımlamaların ortak noktalarını harmanlayan bir bakış açısına göre müzik, hisleri, fikirleri, tasarımları ve izlenimleri spesifik bir amaç ile belirlenmiş estetik çerçeve dahilinde bir araya getirip, sesler vasıtasıyla ifade eden sanatsal bir bütünlüktür (Uçan, 1997, s.10).

2.1.3. Türkiye’de müzik eğitiminin gelişim süreci. Müzik, insanlık tarihi boyunca sürekli bir değişim ve gelişim göstermiştir. Bu evrim, toplumların kültürel, sosyal ve siyasal dinamikleriyle yakından ilişkili olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun müzik tarihi de bu genel eğilimi yansıtmaktadır (Akdeniz, 2017; Gökçeli, 2014; Gündoğdu, 2016; Kılıç, 2019). Osmanlı İmparatorluğu’nun son yüzyılları, Batılılaşma hareketlerinin etkisiyle kültürel ve sanatsal dönüşümlerin yoğunlaştığı bir dönemdir. Bu kapsamda müzik alanı da diğer birçok alan gibi, bu değişimden doğrudan etkilenmiştir. (Dilber ve Karabaşoğlu, 2023; Filiz, 2023; Gökçeli, 2014; Gündoğdu, 2016; Kılıç, 2019; Somakcı, 2017; Yücel, 2022). II. Mahmut’un geleneksel mehter müziğini icra eden mehterhaneyi kapatıp yerine Batı tarzı bir askeri bando olan Muzıka-i Hümayun’u kurması, Osmanlı müzik tarihinde önemli bir kırılma noktası olarak değerlendirilmektedir (Benlioğlu, 2017; Dilber ve Karabaşoğlu, 2023; Filiz, 2023; Gündoğdu, 2016; Kılıç, 2019; Somakcı, 2017; Yıldız, 2007, Yiğit ve Sezikli, 2019). Bu hamle, Osmanlı müziğinin Batı müziğiyle tanışmasını sağlayarak yeni bir yöne evrilmesini sağlayan bir girişim olmuştur.

Batı müziği formundaki eğitim sistemi, Osmanlı’nın son dönemlerinde gelmeye başlamış olsa da tam anlamıyla yerleşmesi Cumhuriyet’in kuruluşundan sonraki yıllarda gerçekleşmiştir (Gökçeli, 2014; Kavcar, 1982; Şahin, 2008; Yücel, 2022). Cumhuriyet ile birlikte Batı müziği formu ağırlıklı müzik eğitimleri yaygınlaşmaya başlamıştır. Cumhuriyet’in ilerleyen yıllarında, ortaöğretim müzik eğitiminin gelişimi, eğitim politikalarındaki değişimleri ve toplumsal ihtiyaçları yansıtan dinamik bir süreç

izlemiştir. Bu sürecin önemli adımlarından biri 1973 yılında yürürlüğe giren 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'dur. Bu kanun, Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarını belirlerken, güzel sanatlar eğitiminin önemine de vurgu yaparak müzik eğitiminin yasal zeminini oluşturmuştur (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973).

Bu gelişmelerin bir sonucu olarak, Uçan 1980'li yıllarda Türkiye'de müzik dersinin ilkokul düzeyindeki okullarda zorunlu, ortaokullarda seçmeli; lise düzeyinde ise öğretmen liseleri ve kız meslek liselerinde zorunlu, diğer liselerde ise seçmeli ders olarak okutulmaya başlandığını ifade etmektedir (1982 s.2). Bu doğrultuda müzik eğitiminin, ortaöğretim kademesinde yerini alarak önemini giderek arttırmaya başladığı ifade edilebilir. Ortaöğretim kurumlarındaki müzik eğitimi yapılandırılarak zaman içinde çeşitli değişiklikler geçirmiştir. Bu bağlamda 2009 yılında Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayımlanan Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgeleri'nde önemli bir adım atılmış ve genel liselerde müzik dersi seçmeli ders olarak yer almıştır. Bu düzenlemeye göre, öğrencilere 9. ve 10. sınıflarda haftada 1 saat, 11. ve 12. sınıflarda ise haftada 2 saat müzik dersi alma imkânı tanınmıştır (MEB, 2009).

2018 yılında güncellenen Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgeleri'nde müzik dersi, seçmeli dersler arasındaki konumunu koruyarak, ortaöğretim müfredatındaki yerini pekiştirmiştir (MEB, 2018). Aynı yıl, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı, müzik dersinin amaçlarını, kazanımlarını ve içeriğini daha detaylı bir şekilde ele almıştır.

Bu gelişim sürecini inceleyen Albuz ve Demirel (2019), 2009 ve 2018 Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programlarını karşılaştırmış ve önemli bulgular ortaya koymuştur. Araştırmacılar, her iki programda da yapılandırmacı yaklaşımın benimsendiğini tespit etmişlerdir. Bu, müzik eğitiminde öğrenci merkezli ve aktif öğrenmeyi destekleyen bir anlayışın sürdürüldüğünü göstermektedir. Bununla birlikte, iki program arasında hem benzerlikler hem de farklılıklar olduğunu vurgulamışlardır. 2018 programında bazı alanlarda kısaltmalara gidildiği ve değişiklikler yapıldığı da dikkat çeken noktalar arasındadır. Bu bulgular, müzik eğitimi programlarının, değişen eğitim anlayışları ve ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli olarak güncellendiğini ve geliştirildiğini göstermektedir.

Bu süreçte, müzik eğitiminin ortaöğretim müfredatındaki yeri ve önemi korunurken, içerik ve uygulama açısından çağın gereksinimlerine uygun şekilde revize edildiği dikkat çekmektedir. Yapılan değişiklikler ve güncellemeler, ortaöğretim müzik eğitiminin daha etkili ve verimli olmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu gelişmeler, Türkiye'de müzik eğitiminin eğitim sisteminin önemli bir parçası olarak görüldüğünü ve müzik eğitimiyle ilgili sürekli iyileştirme çabalarının devam ettiğini göstermektedir.

2.1.4. Ortaöğretim düzeyinde müzik eğitimi. Müzik eğitimi, ortaöğretim çağındaki öğrencilerin gelişiminde etkili çok boyutlu ve bütüncül bir rol oynamaktadır. Araştırmacıların çalışmaları bu konuya açıklık getirmektedir. Şendurur ve Barış (2002), Schellenberg (2006), Gün, Gün ve Demirtaş (2019) gibi araştırmacıların çalışmaları, müzik eğitimi alan öğrencilerin bilişsel gelişim düzeylerinin belirgin bir şekilde yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Gün, Duru & Köse (2012), Özdemir ve Coşkun (2018) gibi araştırmacılar da müziksel faaliyetlerin akademik alana yansımalarını araştırmışlar ve olumlu sonuçlar ortaya koymuşlardır. Bu bulgular, müzik eğitimi sırasında geliştirilen becerilerin diğer akademik alanlara transfer edilebilir nitelikte olduğunu ve bilişsel beceriler üzerinde önemli bir etki yarattığını göstermektedir.

Nörolojik açıdan bakıldığında, Ayata ve Aşkin (2009), Kraus ve Chandrasekaran (2010) ile Torun'un (2022) çalışmaları, müzik eğitiminin beyin gelişimi üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymaktadır. Bu çalışmalar ışığında, nörolojik gelişim ve müzik eğitimi arasında olumlu bir bağlantı olduğu söylenebilir. Bu sayede müzik eğitiminin önemi ortaya çıkmaktadır.

Müzik eğitiminin etkileri akademik ve nörolojik boyutlarla sınırlı kalmamakta, öğrencilerin duygusal zeka ve sosyal gelişimlerini de etkilemektedir. Resnicow, Salovey ve Repp (2004), Otacıoğlu (2009) ve Pektaş'ın (2013) çalışmaları, müzik eğitimi ile içi içe olan bireylerin duygusal zeka seviyelerinin yüksek olduğunu vurgulamıştır. Saarikallio ve Erkkilä (2007), Koca (2010), Apaydinli (2012) ile Çeşit'in (2019) araştırmaları ise, müzik eğitiminin ergenlerin sosyal uyumuna, duygusal düzenlemesine ve saldırgan davranışların azaltılmasına olan katkılarını

ortaya koymuştur. Tüm bu bulgular ışığında, ortaöğretim dönemi müzik eğitiminin basit bir sanat etkinliğinden çok daha fazlası olduğu açıkça görülmektedir. Müzik eğitimi, öğrencilerin bilişsel, akademik, nörolojik, duygusal ve sosyal gelişimlerini bütüncül bir yaklaşımla destekleyen çok boyutlu bir disiplindir. Bu nedenle, müzik eğitiminin ortaöğretim müfredatında güçlü ve merkezi bir konuma sahip olması, öğrencilerin gelecekteki başarıları ve kişisel gelişimleri açısından büyük bir önem taşımaktadır.

2.1.4.1. Ortaöğretim düzeyinde müzik eğitiminin hedefleri. Araştırmacılar (Abril, 2006; Adderley, Kennedy ve Berz, 2003; Artemiz, 2010; Barış 2001; Derman, 2008; Green, 2017; Harland vd., 2000; Lehmann, Sloboda ve Woody, 2007; North & Hargreaves (2008); Westerlund, Karlsen ve Partti, 2020; Schippers, 2009; Swanwick, 2001; Uslu, 2012; Woody, 2012) müzik eğitiminin bireylere katkıları yönünde çeşitli çalışmalar yürütmüş ve müzik eğitiminin etkilerini farklı boyutlarıyla incelemişlerdir. Bu araştırmalar ışığında, ortaöğretim müzik eğitiminin temel hedefleri şu şekilde sıralanabilir:

Müzikal Becerileri Geliştirmek: Güncellen MEB 2018 müfredatına göre öğrencilerin müzik aracılığı ile yaratıcılığını ve yeteneğini geliştirmesi belirlenen hedefler arasındadır. Woody'nin (2012) araştırması, düzenli kulak eğitiminin bireylerdeki ton algısını, aralık tanıma yeteneğini ve genel müzikal hassasiyetini önemli ölçüde etkilediğini belirtmiştir. Bu bağlamda, MEB (2018) müfredat programı, öğrencilere çeşitli dinleme egzersizleri ve işitsel tanıma aktiviteleri sunmaktadır. Müzik teorisi ve nota okuma becerileri de müzikal yetkinliğin önemli bileşenleridir. Lehmann, vd. (2007) ile Swanwick (2001), kişilerinin çalışmalarında, teorik altyapının ve nota okuma becerisinin müzikal performansa etkileri üzerinde durulmuştur. MEB müfredatı bu alanlarda sistematik bir eğitim sunarak öğrencilerin müzikal okuryazarlığını geliştirmeyi hedefler.

Bireysel ve Toplumsal İlişkileri Geliştirmek. Adderley, vd. (2003), Green (2017) ve North & Hargreaves (2008) kişilerinin çalışmalarında, müzik eğitimini toplu veya grup şeklinde gerçekleştirmenin bireylerde sosyal ilişki ve işbirlikçi yönlerinin olumlu olabileceği yönleri ele alınmıştır. Ayrıca Harland vd.'nin (2000) çalışmasında müzik etkinliklerine katılan öğrencilerin en büyük kazanımlarının kişisel ve sosyal alanda

olduğu vurgulanmıştır. Tüm bu çalışmalar aynı zamanda MEB'in (2018) hedeflediği bireysel ve toplumsal ilişkileri güçlendirme amacına da hizmet eder.

Kültürel Ufukları Genişletmek ve Kültürlerarası Empatiyi Geliştirmek: MEB (2018) müfredat programı kapsamında öğrencilere çeşitli müzik formları ve türleri hakkında bilgiler verilir, müzik üreticileri ve icracıları ile ilgili işlevsel bilgiler sunulur. Bu yaklaşım, öğrencilerin sadece pratik becerilerini değil, aynı zamanda müzikal bilgi ve anlayışlarını da geliştirmeyi hedefler. Abril'in (2006), Schippers'in (2009), Westerlund vd. (2020) kişilerinin çalışmaları, çeşitli müzik türlerini öğrenmenin, öğrencilerin farklı kültürleri tanımasına ve anlamasına olanak sağladığını vurgulamıştır. Çalışmalarda, bu sürecin hem kendi kültürel geçmişlerini daha derin bir şekilde anlamalarına hem de diğer toplumların müzikal geleneklerini öğrenmelerine yardımcı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca bu kültürlerarası müzikal deneyimin, öğrencilerin dünya görüşünü genişlettiği, çeşitliliğe olan saygılarını artırdığı ve kültürel empati becerilerini geliştirdiği vurgulanmıştır.

Duygu ve Düşüncelerini Müzik Aracılığıyla İfade Etmek: Ortaöğretim dönemi, ergenlik çağına denk gelmesi nedeniyle, öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimi açısından kritik bir öneme sahiptir. Derman'ın (2008) belirttiği gibi, bu dönemde öğrenciler müziğe farklı anlamlar yükleyerek daha derin bir şekilde etkilenirler. Artemiz'in çalışmasında vurgulandığı üzere, öğrencilerin müzik dinleme etkinliklerinde bir artış görülür ve beğendikleri müzikleri arkadaşlarıyla paylaşma eğilimi gösterirler (2009, s.15). Böylece müzik sayesinde öğrenciler birbirlerine karşı duygu ve düşüncelerini aktarmış olur. Ayrıca Barış (2002) çalışmasında, müzik eğitimi alan bireylerin kendini rahat ifade ettiğini belirtmiştir. Müzik dersleri, öğrencilere kendilerini ifade edecekleri yeni bir alan sunarken artan duygusal hassasiyetlerini yönetmelerine de yardımcı olur. Bu da MEB'in (2018) hedeflediği öğrencilerin duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik aracılığıyla ifade etmelerine olanak sağlama amacıyla örtüşmektedir.

Tüm bu unsurlar bir araya geldiğinde ortaöğretim müzik eğitimi, Hallam'ın (2010) vurguladığı kritik dönemde öğrencilerin müzikal yeteneklerini keşfetmeleri ve geliştirmeleri için ideal bir ortam yaratır. Bu çok yönlü hedefler, birbirleriyle iç içe geçmiş ve birbirini destekler niteliktedir. Örneğin, müzikal becerilerin geliştirilmesi, öğrencilerin özgüvenlerini artırırken grup çalışmaları sosyal becerileri geliştirmenin

yanı sıra müzikal yeteneklerin de pekiştirilmesine yardımcı olur. Kültürel ufukların genişlemesi hem müzikal bilgiyi zenginleştirir hem de duygusal zekayı geliştirir. Bu bütüncül yaklaşım, ortaöğretim müzik eğitiminin öğrencileri sadece müzik alanında değil, hayatın her alanında başarılı ve dengeli bireyler olmaya hazırlamasını sağlar.

2.1.5. Türkiye’de ortaöğretim düzeyi müzik eğitimi programının yapısı.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın (2018) belirlediği programa göre müzik eğitimi programı, dinleme-söyleme, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık ve müzik kültürü öğrenme alanlarından oluşmaktadır (MEB, 2018, s.16). Buna göre öğretim programı dört başlık altında incelenebilir:

Dinleme-Söyleme: MEB’in 2018 yılında güncellenen Müzik Dersi Öğretim Programına göre “Dinleme-Söyleme” öğrenme alanı, insan sesinin oluşumu ve vokal teknikleri, nefes ve ses kullanım teknikleri, çok sesli müzik çalışmaları, millî marşları ve kahramanlık türkülerini seslendirme, Türk halk müziği eserlerini dinleme ve söyleme, makamsal eserleri seslendirme ve farklı müzik türlerini dinleme gibi konulara odaklanmaktadır (MEB, 2018, s.18).

Müziksel Algı ve Bilgilenme: Programa göre Türkiye’de ortaöğretim kademesi müzik teorisi dersleri, "Müziksel Algı ve Bilgilenme" öğrenme alanı altında ele alınmaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin ses sistemlerini, nota yazım tekniklerini, ritim (ritim) kalıplarını, aralıkları, dizileri, akorları ve tonalite gibi temel konuları öğrenmeleri hedeflenmektedir (MEB, 2018, s.19). Program, öğrencilerin müzik dilini doğru kullanmalarını, müzikal işitme becerilerini geliştirmelerini ve müzikal düşünme yeteneklerini artırmalarını hedeflemektedir.

Müziksel Yaratıcılık: Programa göre "Müziksel Yaratıcılık" öğrenme alanı, ritim ve ezgi oluşturma, beste ve düzenleme yapma ve müziksel fikirlerini yaratıcı şekilde ifade etme süreçlerini kapsar (MEB, 2018, s.20). Bu dersler, şarkı söyleme becerileri ve doğru ses kullanımı gibi pratik yetenekleri geliştirmeye odaklanmaktadır. Öğrenciler, bireysel veya grup halinde çalışarak ses eğitimi almaktadırlar. Albuz ve Demirel (2019) 2009 ortaöğretim müzik dersi öğretim programında “söyleme-çalma ve dinleme” öğrenme alanı altında bu derslerin işlendiğini, fakat 2018 ortaöğretim müzik

dersi öğretim programında değişikliğe gidilip “çalma” öğrenme alanının çıkartıldığını, “söyleme-dinleme” öğrenme alanı olarak birleştirildiğini vurgulamıştır.

Müzik Kültürü: Programa göre bu ders, müziğin doğuşundan günümüze kadar olan süreçte Türk ve Batı müziğinin gelişimini, önemli bestecileri, müzik akımlarını ve dönemlerini kapsamaktadır. Program, öğrencilerin müzik tarihindeki önemli olayları kronolojik olarak kavramalarını, müzik türlerini ve formlarını tanımalarını, farklı kültürlerin müziklerini ayırt edebilmelerini ve müziğin toplumsal işlevlerini anlamalarını hedeflemektedir (MEB, 2018, s.21). Dersler, teorik bilginin yanı sıra, dönemlere ait müzik eserlerinin dinletilmesi ve analiz edilmesi gibi uygulamalı etkinliklerle zenginleştirilmektedir. Ayrıca, Türk müziği tarihine özel bir önem verilerek, geleneksel Türk müziği formları, makamları ve önemli bestecileri de derinlemesine incelenmektedir.

Türkiye’de müzik dersleri, MEB’in (2018) belirlediği programa göre haftada genellikle 1 veya 2 ders saati olarak planlanmaktadır. Bu süre içerisinde öğretmenler, teorik bilgileri aktarmanın yanı sıra öğrencilere uygulama yapma fırsatı da sunmaktadırlar. Ayrıca, okul koroları, müzik kulüpleri ve okul içi konser etkinlikleri gibi ders dışı faaliyetler de öğrencilerin müzikal gelişimlerini desteklemektedir.

Güncellenen 2018 müzik eğitimi programı, biçimselliği, yapısalılığı, öğrenme alanları, özel amaçları, içeriği, temel beceriler ve değerleri, alana özgü becerileri, kazanımları, öğretme-öğrenme süreci, Bloom taksonomisine uygunluğu, işlevselliği ve uygulama boyutları açısından araştırmacılar tarafından farklı şekillerde incelenmektedir (Akdemirbey ve Bulut, 2023; Albuz ve Demirel, 2019; Doğanyigit ve Afacan, 2020; Özgül, 2021; Mutlu Yıldız, 2022).

Alanyazına göre ortaöğretim müzik eğitimi müfredatı, öğrencilerin müzikal farkındalıklarını geliştirmeyi, müziğin yapısını ve tarihsel gelişimini anlamalarını sağlamayı, pratik müzik becerilerini geliştirmeyi ve kültürel ve sanatsal birikimlerini artırmayı hedeflemektedir.

Sonuç olarak, Türkiye’de ortaöğretim müzik eğitimi, öğrencilere geniş bir müzikal perspektif sunmayı hedeflemektedir. Teori, uygulama ve kültürel boyutları birleştiren bu yaklaşım, öğrencilerin müziği hem teknik hem de sanatsal açıdan kavramalarını sağlamaktadır. Müfredat, öğrencilerin müzikal yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanırken, aynı zamanda müzik bilincini ve kültürel farkındalığı

da artırmayı amaçlamaktadır. Bu bütünsel yaklaşım, Türkiye'deki gençlerin müzikal eğitimlerini destekleyerek, onları gelecekteki müzikal kariyerlerine veya sadece müziği daha derin bir şekilde takdir etmeye hazırlamaktadır.

2.1.6. Müzik ve bibliyografya. Bibliyografya; spesifik bir alan veya çeşitli disiplinlerde kaleme alınan eserleri ve bunların farklı basımlarını araştıran ya da belirli bir sahada inceleme yapan kişilerin, ilgili literatüre erişimini kolaylaştıran, diğer bir deyişle yayımlanmış materyallerin sistematik bir düzende kategorize edilmesini sağlayan bilimsel disiplindir (Ergan, 1994, s.13). Bibliyografya, belirli bir konuya ilişkin yayımlanmış tüm bilgi ve kaynakların toplanıp, düzenlenerek sistematik bir biçimde sınıflandırılması işlemidir ve bu anlamda bibliyografya, kaynakça kavramıyla eşdeğer olarak kullanılır (Yücel, 2016, s.11). Bilimsel araştırma süreçlerinde araştırmacılara önemli kolaylıklar sağlayan bibliyografyaların en temel işlevi, belirli kriterler doğrultusunda sistemli bir kaynak derlemesi yaparak bunları düzenli bir döküm halinde sunmalarıdır (Zahal, 2010, s.29). Bu özelliği sayesinde bibliyografyalar, araştırmacılara zaman kazandırmakta, inceledikleri konu hakkında daha önce yapılmış çalışmaları tespit etme ve kapsamlı literatür taraması yapabilme imkanı sağlamaktadır (Zahal, 2010, s.29).

Müzik alanında bibliyografya, yayımlanmış eserleri, besteleri, performansları ve akademik çalışmaları sistematik bir düzende kategorize ederek müzik araştırmacılarının ilgili literatüre erişimini kolaylaştıran özel bir alanı oluşturmaktadır (Krummel, 1987). Türkiye'de müzik disiplini kapsamında gerçekleştirilmiş olan, müzik konularını hem doğrudan hem de dolaylı olarak ele alan bibliyografik derlemeler mevcuttur. Bu çalışmalardan bazıları şunlardır: (Akdoğan, 1989; Arseven, 1969; Ergan, 1994; Kaderoğlu, 1992; Sakaoğlu, 1991).

2.1.7. Bibliyografyaların sınıflandırılması. Bibliyografyalar, incelenen yayınları çeşitli özellikler açısından sistematik olarak değerlendirmektedir. Bu özellikler arasında yayın türü (kitap, makale, tez vb.), yayımlandığı yer (ulusal, uluslararası) ve konu gibi temel kategoriler bulunmaktadır.

Ergan (1994) tarafından önerilen sınıflandırmaya göre, bibliyografyalar 3 ana başlık altında incelenebilir; zamana göre: tamamlanmış, periyodik; kapsamına göre: milli ve milletlerarası; düzenlenme biçimlerine göre: alfabetik, sistematik ve kronolojik bibliyografyalardır. Alternatif bir sınıflandırma olarak ise; Genel, özel ve ihtisas bibliyografyalarıdır.

Bibliyografyaların bu sistematik sınıflandırılması, literatürün nitel yönünü ortaya koyarken, bilimsel çalışmaların nicel özelliklerini incelemek amacıyla bibliyometrik analizler kullanılmaktadır. Bibliyometrik analizler, belirli zaman dilimlerinde akademik çalışmaların dağılımını ortaya koyarak araştırma eğilimlerinin kronolojik gelişimini ve disiplindeki değişimleri takip etmeyi mümkün kılar (Tuna, 2017; Turan ve Dolgun, 2021). Bu tür sistematik incelemeler, ele alınan konunun kapsamı, derinliği ve genel çerçevesi hakkında araştırmacılara bütüncül bir perspektif sunarak alana değerli katkılar sağlamaktadır (Dertli ve Belli, 2023).

2.2. Yurtiçinde ve Yurtdışında Yapılmış İlgili Araştırmalar

Bu bölümde ilgili araştırmalar iki başlık altında toplanmıştır.

2.2.1. Yurt içinde yapılmış araştırmalar. Dokuzoğlu (2024) tarafından yapılan çalışmada okul öncesi dönemdeki sayı yaklaşımıyla ilgili yapılan lisansüstü tezler ele alınmıştır. Tezler programlarına, yıllarına, üniversite ve araştırma desenlerine göre dağılımları belirlenme amacı ile ele alınmıştır. Nitel yöntem kullanılmış olup tarama yapılmış sonuçlarda ise doküman analiz benimsenmiştir. Tarama yapılırken ulusal tez merkezine belli anahtar kelimeler yazılmıştır. Tarama sonucunda en fazla yüksek lisans tezlerine ulaşılmıştır. En çok yayının Gazi Üniversitesi'nden çıktığı anlaşılmıştır. Lisansüstü tezlerde en fazla nicel yöntem tercih

edilirken, veri toplama araçlarından en fazla test, analiz olarak da t testi benimsenmiştir.

Alan (2023) tarafından yapılan çalışmada, mesleki baskı konusunda yapılan lisansüstü tezler incelenmiştir. Sadece sağlık alanındaki çalışmaların bu araştırmaya konu olduğu vurgulanmıştır. Lisansüstü çalışmalar yıllara göre, üniversite ve anabilim dallarına göre, programlarına göre konu yönelimlerine göre, örneklem ve cinsiyet durumlarına göre ele alınmıştır. Temalar oluşturulup alt temalara ayrılmış, bazı analiz işlemleri yapılmıştır. Böyle bir çalışma türünün bu alanda ilk olduğu ifade edilen bu çalışmada, en fazla baskıya uğrayan mesleğin hemşirelik olduğu sonucuna varılmıştır.

Yıldırım (2024), sanat baskısı alanında yapılan lisansüstü tezleri incelemiştir. Bazı anahtar kelimeler kullanarak tarama yapmış ölçüt örnekleme yöntemini kullanmıştır. Doküman incelemesi ve içerik analizi tekniklerini benimsemiştir. Bu alanda belli üniversitelerin ön planda olduğu nitel çalışmaların yanı sıra nicel ve karma desenlerinde kullanıldığı, bazı enstitülerde çalışmaların yoğunlaştığının anlaşıldığını vurgulamıştır. Bu çalışma türlerinin henüz ilgi görmediğini, çalışmalarda sınırlı sayıda örneklem çeşitliliği olduğunu vurgulayıp bazı önerilerde bulunmuştur.

Dündar (2023) tarafından yapılan çalışmada, 2007-2022 yılları arasında yapılmış olan yükseköğretimde, toplumsal cinsiyet ve üniversite öğrencileri üzerine yapılmış araştırmaları konu alan lisansüstü tezler incelenmiştir. 2022 yılına kadar yapılan çalışmaların sayısının toplamda 70 olduğu belirlenmiş, çoğunluğu yüksek lisans, azınlığı ise doktora programlarının oluşturduğu görülmüştür. 2007 yılında ilk tezin yayımlandığı tespit edilmiştir. En çok yayının ise 2022 senesinde çıktığı ifade edilmiştir. Tezlerde en fazla nicel yöntem tercih edilmiştir. Daha az oranla nitel ve karma yöntemlerin tercih edildiği vurgulanmıştır.

2.2.2. Yurtdışında yapılmış çalışmalar. Dehghanzadeh, Fardanesh, Hatami,

Talae ve Noroozi (2021) kişileri tarafından yapılan çalışmada, İngilizceyi daha iyi kavrayabilmek adına oyunlaştırarak pratik yapmanın uygulanması konusunda ilgili çalışmalar ele alınmıştır. 2008-2019 arası toplamda konuyla ilgili 22 yayın bulunmuş ve odaklanılmıştır. Çalışmalardaki öğrenme çıktılarıyla ilgilenilmiştir. Bu çalışmalarda oyunlaştırmanın, öğrenciler üzerinde iyi bir etki bıraktığı görülmüştür.

Ayrıca daha sağlıklı ve yüksek bir sonuç alındığı ifade edilmiştir. Fakat çalışmalarda kullanılan oyunların kalıcı ve sürekli etkisinden söz edilmemiştir. Yine de sonuçların keyifli, eğlenceli ve motive edici olduğu görülmüştür.

Yılmaz, Topu ve Takkaç Tulgar (2019) kişileri tarafından yapılan çalışmada erken yaş dönemindeki çocukların dil öğrenme durumlarına ilişkin yapılan çalışmalar incelenmiştir. 596 çalışma bulunmuş olup tarama yapılırken belirli hedef kelimeler kullanılmıştır. Taramalar sonucu bu çalışmayla alakalı sürekli tekrar eden kelimelerin olduğu, yazarların bu kelimeleri çok kullandığı dikkat çekmiştir. En çok alıntı yapan yazarlar ve yayınlar incelenmiştir. Çalışmalar çoğunlukla Avrupa’da yayınlanmıştır.

Chen, Hwang, Majumdar, Toyokawa, ve Ogata (2023) kişileri tarafından yapılan çalışmada İngilizce eğitim öğretiminde e-kitap eğilimleri araştırılması amaçlanmış olup 2011- 2020 yılları arası tarama yapılmıştır. En çok yayın yapan ülkelere, en çok alıntı yapan dergilere, en fazla kullanılan kelimelere odaklanılmıştır. Belirlenen yıllar arasında 53 çalışma seçilmiş ve incelenmiştir. En çok alıntı yapılan derginin Computers & Education olduğu ortaya çıkmıştır. En çok kullanılan anahtar kelimelerin “bağlantı ve iletişim” olduğu sonucuna varılırken en fazla çalışma çıkaran ülkenin Tayvan olduğu sonucuna varılmıştır.

Liang, Hwang, Chen, & Darmawansah (2023) kişileri tarafından yapılan çalışmada, yapay zekanın, dil öğretimindeki yerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu hedef doğrultusunda 1990 -2020 yılları arasındaki yapılan çalışmalar taranmıştır. İnceleme sonuçlarına göre yapay zeka dil öğretiminde çok tercih edilmiştir. Ayrıca çalışmada bu uygulamanın, sayısal alanda da pek fazla tercih edildiği vurgulanmış olup, özellikle de istatistik, madencilik, makine gibi alanlarda kullanıldığı ifade edilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, 1993–2024 yılları arasında müzik alanında ortaöğretime odaklanarak yapılmış olan lisansüstü çalışmaların bibliyografik görünümü, konu alanları, yöntemsel ve metodolojik özellikleri saptanmak amacıyla betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli, geçmişteki ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2005).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’de müzik alanında ortaöğretime odaklanan 1993-2024 yılları arasındaki tüm lisansüstü çalışmalar oluşturmaktadır. Örneklemi ise YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yapılan tarama sonucunda belirlenen ölçütlere uyan 265 lisansüstü çalışma oluşturmaktadır. Araştırmada, belirli niteliklere sahip tezlerin incelenmesini sağlamak amacıyla, amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntemde, araştırmanın amacına uygun olarak önceden belirlenen ölçütleri karşılayan birey ya da belgeler örnekleme dahil edilir (Patton, 2002). Örneklemenin araştırma kapsamına dahil edilmesindeki ölçüt “lisansüstü çalışmanın müzik alanında yürütülmüş olması ve ortaöğretim kademesini ilgilendirmesi, metodolojik yaklaşım barındırması, tezin erişime açık tamamlanmış ve Türkçe olması” olarak belirlenmiştir. Konuyla ilgili olmasına rağmen içeriğinde metodolojik yaklaşım barındırmadığı için 9 çalışma örnekleme dahil edilmemiştir. Yine konuyla ilgisi olmasına rağmen erişim izni olmayan 32 çalışma ve henüz tamamlanmayan tezler araştırma kapsamında değerlendirilmemiştir. Örneklem grubu Ek-1’de sunulmuştur.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler doküman incelemesi tekniği ile toplanmıştır. Doküman incelemesi, belirli bir olguya ilişkin yazılı materyallerin analizini içerir. (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s.187-188).

YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında 1993-2024 yılları arasında yayımlanan ve erişime açık olan tezler incelenmiştir. İlgili çalışmalara ulaşabilmek için “*müzik, müzik eğitimi, ortaöğretim müzik, lise müzik*” gibi anahtar kelimeler kullanılarak veri tabanında tarama yapılmış ve belirlenen kriterlere uyan 265 lisansüstü tez çalışması araştırmanın veri kaynağını oluşturmuştur. Tarama 10 Eylül-20 Aralık 2024 tarih aralığında gerçekleştirilmiştir.

3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Bu çalışmada, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından 1993-2024 yılları arasında müzik alanında ortaöğretime odaklanan 265 lisansüstü çalışma bibliyometrik yöntemle analiz edilmiştir. Bibliyometrik analiz, bilimsel literatürün nicel olarak incelenmesi ve değerlendirilmesini sağlayan bir analiz tekniğidir (Pritchard, 1969; Al ve Tonta, 2004). Bibliyometrik analiz, herhangi bir alan veya yazılı materyalin gelişim sürecini çeşitli kriterler çerçevesinde değerlendirmeyi amaçlar (Sökmen & Özkanlı, 2018, s. 100). İncelenen çalışmaların yayın yılı, üniversite ve enstitü bilgisi, program türü, konu başlığı ve metodolojik tercihleri gibi veriler toplanmış ve betimsel istatistik yöntemleriyle analiz edilmiştir. Analiz sonuçları, frekans (f) ve yüzde (%) değerleriyle tablolar halinde sunulmuştur (Büyüköztürk vd., 2016).

Ayrıca, incelenen lisansüstü çalışmalar kronolojik sıralamaya göre düzenlenerek araştırmanın sonunda bir bibliyografya bölümü oluşturulmuştur. Bu bibliyografya, müzik alanında ortaöğretime odaklanan çalışmaların toplu bir dökümü niteliğindedir ve alandaki araştırmacılara referans kaynak olarak sunulmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, ulaşılan lisansüstü tezler; yayınlandıkları yıllar, bağlı oldukları üniversiteler, enstitüler, program türleri, ele aldıkları konular, kullanılan yöntemler, araştırma modelleri, veri toplama araçları ve veri analiz tekniklerine göre tablolar halinde sınıflandırılıp sunulmuş ve yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Müzik alanında ortaöğretime odaklanarak yapılmış lisansüstü çalışmaların yıllarına göre dağılımları nasıldır?

Tablo 1.

Lisansüstü Çalışmaların Yıllarına Göre Dağılımı

Yıllar	f	%	Yıllar	f	%
2019	55	20,8	2009	4	1,5
2023	28	10,6	2003	4	1,5
2022	24	9,1	2002	4	1,5
2024	22	8,3	2007	3	1,1
2021	20	7,5	2006	3	1,1
2018	15	5,7	2001	3	1,1
2020	14	5,3	2004	2	0,5
2017	8	3	2013	2	0,8
2016	8	3	2005	1	0,4
2011	8	3	1998	1	0,4
2010	8	3	1997	1	0,4
2015	7	2,6	1996	1	0,4
2008	7	2,6	1995	1	0,4

2014	5	1,9	1993	1	0,4
2012	4	1,5			
Toplam				265	100

Tablo 1'e göre çalışmaların %20,8'inin 2019 yılında, %10,6'sının 2023 yılında, %9,1'inin 2022 yılında, %8,3'ünün 2024 yılında, %7,5'inin 2021 yılında, %5,7'sinin 2018 yılında ve %5,3'ünün 2020 yılında yapıldığı görülmektedir. Bunları %3 oran ile 2017, 2016, 2011, 2010 yılları, %2,6 oranı ile 2015 ve 2008 yılları, %1,9 oranı ile 2014 yılı takip etmektedir. Çalışmaların %1,5'i 2012, 2009, 2003 ve 2002 yıllarında, %1,1'i 2007, 2006 ve 2001 yıllarında, %0,8'i 2013 yılında, %0,5'i 2004 yılında, %0,4'ü ise 2005, 1998, 1997, 1996, 1995 ve 1993 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Bu veriler, çalışmaların özellikle son beş yılda yoğunlaştığını, 1990'lı yıllarda ise oldukça sınırlı sayıda çalışma yapıldığını göstermektedir. Son beş yılda yapılan çalışmalar, örneklemin yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Bu durum, alanda yapılan araştırmaların son yıllarda önemli ölçüde artış gösterdiğine işaret etmektedir. 2019 yılında yapılan çalışmalar, toplam çalışmanın beşte birini oluşturarak dikkat çekici bir yoğunlaşmayı göstermektedir. Ayrıca 2000, 1999 ve 1994 yıllarında hiç çalışma yapılmamış olmaması dikkat çekmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Müzik alanında ortaöğretime odaklanarak yapılmış lisansüstü çalışmaların üniversite/enstitü durumlarına göre dağılımları nasıldır?

Tablo 2.

Lisansüstü Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversiteler	f	%	Üniversiteler	f	%
Gazi Ü.	45	16,9	Sakarya Ü.	2	0,8
Atatürk Ü.	22	8,3	Akdeniz Ü.	2	0,8
Marmara Ü.	20	7,5	İstanbul Aydın Ü.	2	0,8
Bolu Abant İzzet Baysal Ü.	18	6,7	İstanbul Okan Ü.	2	0,8

İnönü Ü.	17	6,4	Gaziantep Ü.	2	0,8
Trabzon Ü.	15	5,6	Ankara Ü.	2	0,8
Necmettin Erbakan Ü.	14	5,2	Kastamonu Ü.	1	0,4
Sivas Cumhuriyet Ü.	8	3,0	Kocaeli Ü.	1	0,4
Bursa Uludağ Ü.	8	3,0	Ordu Ü.	1	0,4
Niğde Ömer Halisdemir Ü.	7	2,6	Muğla Sıtkı Koçman Ü.	1	0,4
Mersin Ü.	7	2,6	Balıkesir Ü.	1	0,4
Pamukkale Ü.	6	2,3	Hacettepe Ü.	1	0,4
Ondokuz Mayıs Ü.	6	2,3	Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü.	1	0,4
Trakya Ü.	6	2,3	Kırıkkale Ü.	1	0,4
Afyon Kocatepe Ü.	5	1,9	Üsküdar Ü.	1	0,4
Van Yüzüncü Yıl Ü.	5	1,9	Karadeniz Teknik Ü.	1	0,4
Dokuz Eylül Ü.	5	1,9	Bartın Ü.	1	0,4
Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.	5	1,9	Erciyes Ü.	1	0,4
Haliç Ü.	4	1,5	Adıyaman Ü.	1	0,4
Tokat Gazi Osman Paşa Ü.	4	1,5	İstanbul Sabahattin Zaim Ü.	1	0,4
Çankırı Karatekin Ü.	3	1,1	Maltepe Ü.	1	0,4
Selçuk Ü.	3	1,1	Süleyman Demirel Ü.	1	0,4
Harran Ü.	2	0,8	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Ü.	1	0,4
Toplam				265	100

Tablo 2'ye göre çalışmaların %16,9'unun Gazi Üniversitesi, %8,3'ünün Atatürk Üniversitesi, %7,5'inin Marmara Üniversitesi, %6,7'sinin Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, %6,4'ünün İnönü Üniversitesi, %5,6'sının Trabzon Üniversitesi ve %5,2'sinin Necmettin Erbakan Üniversitesi, %3'ünün Cumhuriyet ve Uludağ Üniversitesi, %2,6'sının Niğde Ömer Halisdemir ve Mersin Üniversitesi, %2,3'ünün, Pamukkale, Ondokuz Mayıs ve Trakya Üniversitesi %1,9'unun Afyon Kocatepe, Van

Yüzüncü Yıl, Dokuz Eylül ve Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, %1,5'inin Haliç ve Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi, %1,1'inin Çankırı Karatekin ve Selçuk Üniversitesi, %0,8'inin Harran, Sakarya, Akdeniz, İstanbul Aydın, İstanbul Okan, Gaziantep ve Ankara Üniversitesi, %0,4'ünün Kastamonu, Kocaeli, Ordu, Muğla Sıtkı Koçman, Balıkesir, Hacettepe, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Kırıkkale, Üsküdar, Karadeniz Teknik, Bartın, Erciyes, Adıyaman, İstanbul Sabahattin Zaim, Maltepe, Süleyman Demirel ve Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi tarafınca yapıldığı görülmektedir. Çalışmaların büyük bir kısmının tek bir kurumdan (Gazi Üniversitesi) olması ve ilk 7 üniversitenin (Gazi, Atatürk, Marmara, Bolu Abant İzzet Baysal, İnönü, Trabzon ve Necmettin Erbakan) toplam verilerin yaklaşık %56'lık oluşturması, geriye kalan %44'lük oranın çok sayıda üniversitenin arasında dağılmış olması, dikkat çeken hususlardır.

Tablo 3.

Lisansüstü Çalışmaların Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitüler	f	%
Eğitim Bilimleri Ens.	155	58,4
Sosyal Bilimler Ens.	61	23
Lisansüstü Eğitim Ens.	25	9,4
Güzel Sanatlar Ens.	15	5,7
Fen Bilimleri Ens.	6	2,3
Sağlık Bilimleri Ens.	1	0,4
Kış Sporları ve Spor Bilimleri Ens.	1	0,4
Müzik ve Güzel Sanatlar Ens.	1	0,4
Toplam	265	100

Tablo 3'e göre çalışmaların %58,4'ünün Eğitim Bilimleri Enstitüsü, %23'ünün Sosyal Bilimler Enstitüsü, %9,4'ünün Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, %5,7'inin Güzel Sanatlar Enstitüsü, %2,3'ünün Fen Bilimleri Enstitüsü, %0,4 'ünün Sağlık Bilimleri Enstitüsü, %0,4'ünün Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, %0,4'ünün ise Müzik ve Güzel Sanatlar Enstitüsü yönetimine bağlı olarak yapıldığı görülmektedir. Çalışmaların

yarısından fazlasının (%58,4) Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yapılmış olması ve bunu Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün takip etmesi önemli bir yoğunlaşmayı göstermektedir. Bu iki enstitü birlikte toplam çalışmaların %8,4'ünü oluşturmaktadır. Diğer yandan, Fen Bilimleri ve Sağlık Bilimleri gibi önemli enstitülerin katkısının oldukça düşük olması dikkat çekicidir. Ayrıca, nispeten yeni bir yapılanma olan Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nün yeni açılan bir kurum olmasına rağmen %9,4'lük bir paya sahip olması dikkat çekicidir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Müzik alanında ortaöğretime odaklanarak yapılmış lisansüstü çalışmaların programlarına göre dağılımları nasıldır?

Tablo 4.

Lisansüstü Çalışmaların Programlarına Göre Dağılımı

Programlar	f	%
Yüksek Lisans	232	87,5
Doktora	33	12,5
Toplam	265	100

Tablo 4'e göre çalışmaların %87,5'ini yüksek lisans, %12,5'ini doktora tezlerinin oluşturduğu görülmektedir. Doktora programının yapılan çalışmalara göre az olması, sanatta yeterlilik programının çalışmalar arasında hiç olmaması dikkat çeken bir husustur.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Müzik alanında ortaöğretime odaklanarak yapılmış lisansüstü çalışmaların konularına göre dağılımları nasıldır?

Tablo 5.

Lisansüstü Çalışmaların Konularına Göre Dağılımı

Konular	f	%
Çalgı Eğitim Süreci İnceleme	61	23
Müzik Eğitimi (Ders) Süreci İnceleme	48	18,3
Öğretim Programı İnceleme	22	8,3
Donanım/Öğretim Yöntem ve Teknik İnceleme	20	7,5
Müzikal Beğeni İnceleme	16	6
Öğretmen Motivasyon/Memnuniyet İncelemesi	16	6
Müzik Eğitiminin Başka Alanlara Etkilerini İnceleme	16	6
Derste Türkü/Eser Kullanabilme Durumu İncelemesi	14	5,3
Derste Teknoloji Kullanım Durumu İncelemesi	13	4,9
Model/Metot/Yöntem Önerisi	9	3,4
Özengen Müzik Eğitimi Süreci İnceleme	8	3
Müzik Eğitimi Alan ve Almayan Kişi Durumu İncelemesi	7	2,6
Uzaktan Eğitim Süreci İzleme	5	1,9
Öğrenci Memnuniyet/Motivasyon/Tutum İncelemesi	4	1,5
Çalgı- Rahatsızlık İlişkisi İnceleme	3	1,1
Okul Yapısı/Durumu İncelemesi	2	0,8
Yetenek Sınavı İncelemesi	1	0,4
Toplam	265	100

Tablo 5'e göre çalışmaların %23'ünü çalgı eğitimi incelemeleri, %18,1'ini müzik eğitimi (ders) süreci incelemeleri, %8,3'ünü öğretim programı incelemeleri, %7,5'ini donanım/öğretim yöntemi ve teknik incelemeleri, %6'sını müzikal beğeni, öğretmen motivasyon/memnuniyet durumu ve müzik eğitiminin başka alanlara etki durumu

incelemeleri, %5,3'ünü derste türkü/eser kullanılabilirlik durumu incelemeleri, %4,9'unu derste teknoloji kullanım durumu incelemeleri, %3,4'ünü model/metot/yöntem önerisi, %3'ünü özengen müzik eğitimi süreci incelemeleri, %2,6'sını müzik eğitimi alan ve almayan kişi karşılaştırma durumu incelemeleri, %1,9'unu uzaktan eğitim süreci incelemeleri, %1,5'ini öğrenci memnuniyet/motivasyon/tutum durumu incelemeleri, %1,1'ini çalgı - rahatsızlık ilişkisi incelemeleri, %0,8'ini okul yapısı/durumu incelemeleri ve %0,4'ünü yetenek sınavı incelemeleri konuları oluşturmaktadır. En yüksek orana sahip çalgı eğitimi incelemeleri ve müzik eğitimi ders süreci incelemelerinin toplam araştırmaların %41,1'ini oluşturması dikkat çekici bir yoğunlaşmayı göstermektedir. Bunu takip eden öğretim programı incelemeleri ile donanım/öğretim yöntemi ve teknik incelemeleri de araştırmalarda önemli bir yer tutmaktadır. Öte yandan, teknolojinin eğitimdeki artan rolüne rağmen, derste teknoloji kullanım durumu ve uzaktan eğitim süreci gibi güncel konulara ilişkin çalışmaların oranının düşük kalması, dikkat çeken diğer husustur.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Müzik alanında ortaöğretime odaklanarak yapılmış lisansüstü çalışmaların yöntem ve modellerine göre dağılımları nasıldır?

Tablo 6.

Lisansüstü Çalışmaların Yöntemlerine Göre Dağılımı

Yöntem	f	%
Nicel	157	59,2
Nitel	88	33,2
Karma	20	7,6
Toplam	265	100

Tablo 6'ya göre çalışmaların %59,2'sinde nicel yöntem, %33,2'sinde nitel yöntem ve %7,6'sında karma yöntem kullanıldığı görülmektedir. Karma yöntemlerin diğer yöntemlere kıyasla daha düşük olması dikkat çeken hususlardandır.

Tablo 7.

Lisansüstü Çalışmaların Modellerine Göre Dağılımı

Modeller	f	%
Tarama	202	76,2
Deneyssel	14	5,3
Durum Çalışması	14	5,3
İlişkisel Çalışma	10	3,8
Açımlayıcı Sıralı	9	3,4
Olgu Bilim	6	2,3
Keşfedici	3	1,1
Yakınsayan Paralel	2	0,8
Eylem Çalışması	2	0,8
Gömülü (iç içe)	2	0,8
Nedensel Karşılaştırmalı	1	0,4
Toplam	265	100

Tablo 7'ye göre örneklemin %76,2'sinin tarama modeli, %5,3'ünün deneyssel desen ve durum çalışması, %3,8'inin ilişkisel çalışma, %3,4'ünün açımlayıcı sıralı desen, %2,3'ünün olgu bilim çalışması, %1,1 'inin keşfedici desen, %0,8'inin yakınsayan paralel desen, %0,8'inin eylem çalışması ve gömülü (iç içe) desen, %0,4'ünde nedensel karşılaştırmalı desen kullandığı görülmektedir. Çalışmalarda büyük bir fark ile tarama modelinin kullanılması dikkat çeken bir husustur.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Müzik alanında ortaöğretime odaklanarak yapılmış lisansüstü çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımları nasıldır?

Tablo 8.

Lisansüstü Çalışmaların Nitel Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Nitel Veri Toplama Araçları	f	%
Yarı Yapılandırılmış Görüşme	36	13,6
Doküman İncelemesi	22	8,3
Yapılandırılmış Görüşme	4	1,5
Gözlem	4	1,5
Ses Etüdü	1	0,4
Toplam	67	25,3

Tablo 8'e göre örneklemin %13,6'sının yarı yapılandırılmış görüşme, %8,3'ünün doküman incelemesi, %1,5'inin yapılandırılmış görüşme ve gözlem, %0,4'ünün ise ses etüdü kullandığı görülmektedir. Bu verilere göre örneklemin 25,3'ü nitel veri toplama araçlarından yararlanmıştır. Bulgular, araştırmalarda daha çok nicel veya karma yöntemlerin tercih edildiğini ve nitel veri toplamanın daha sınırlı kullanıldığını göstermektedir. Nitel yöntemler içinde yarı yapılandırılmış görüşmenin açık ara en çok tercih edilen nitel yöntem olması diğer yöntemlere kıyasla belirgin bir fark yaratmaktadır.

Tablo 9.

Lisansüstü Çalışmaların Nicel Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Nicel Veri Toplama Araçları	f	%
Anket	66	24,9
Ölçek	29	10,9
Test	7	2,6
Toplam	102	38,4

Tablo 9'a göre örneklemin %24,9'unun anket, %10,9'unun ölçek ve %2,6'sının test kullandığı görülmektedir. Örneklemin 38,4'ü nicel veri toplama araçlarını kullanmıştır. Bu durum araştırmacıların daha çok nicel veri toplama araçlarını

kullandığını göstermektedir. Ayrıca anket, nicel veri toplama araçları içerisinde en yüksek kullanıma sahip olan teknik olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 10.

Lisansüstü Çalışmalarda Birlikte Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılım

Birlikte Kullanılan Veri Toplama Araçları	f	%	Birlikte Kullanılan Veri Toplama Araçları	f	%
Ölçek + Bilgi Formu	26	9,8	Rubrik + Ölçek + Bilgi Formu	1	0,4
Anket + Bilgi Formu	11	4,2	Anket + Ölçek + Bilgi Formu	1	0,4
Ölçek + Anket	9	3,4	Anket + Envanter	1	0,4
Ölçek + Yarı Yapılandırılmış Görüşme	7	2,6	Anket + Yarı Yapılandırılmış G.	1	0,4
Anket + Yarı Yapılandırılmış G.	7	2,6	Anket + Yarı Yapılandırılmış G. + Ölçek	1	0,4
Doküman İncelemesi + Yarı Yapılandırılmış G.	6	2,3	Anket + Gözlem + Yarı Yapılandırılmış G.	1	0,4
Doküman İncelemesi + Anket	5	1,9	Anket + Gözlem	1	0,4
Bilgi Formu + Anket + Yarı Yapılandırılmış G.	3	1,1	Test + Ölçek + Rubrik	1	0,4
Ölçek + Test	3	1,1	Yapılandırılmış + Yarı Yapılandırılmış G.	1	0,4
Test + Anket	2	0,8	Test+ Yarı Yapılandırılmış G.	1	0,4
Bilgi Formu + Envanter	2	0,8	Anket + Günce Yazma + Yarı Yapılandırılmış G.	1	0,4
Bilgi Formu + Yarı Yapılandırılmış G.	2	0,8	Tıbbi Tetkik Yöntemleri + Bilgi Formu	1	0,4
Ölçek + Envanter	1	0,4			
Toplam				96	36,2

Tablo 10'a göre örneklemin %9,8'i ölçek + bilgi formu, %4,2'si anket + bilgi formu, %3,4'ü ölçek + anket, %2,6'sı ölçek + yarı yapılandırılmış görüşme, %2,6'sı anket + yarı yapılandırılmış görüşme, %2,3'ü doküman incelemesi + yarı yapılandırılmış görüşme, %1,9'u doküman incelemesi + anket, %1,1'i bilgi formu + anket + yarı yapılandırılmış görüşme ve ölçek + test, 0,8'i test + anket, bilgi formu + envanter, bilgi

formu + yarı yapılandırılmış görüşme ve ölçek + envanter kullanmıştır. Örneklemin %0,4'ü rubrik + ölçek + bilgi formu, anket + ölçek + bilgi formu, anket + envanter, anket + yarı yapılandırılmış görüşme, anket + yarı yapılandırılmış görüşme + ölçek, anket + gözlem + yarı yapılandırılmış görüşme, anket + gözlem, test + ölçek + rubrik, yapılandırılmış + yarı yapılandırılmış görüşme, test + yarı yapılandırılmış görüşme, anket + günce yazma + yarı yapılandırılmış ve tıbbi tetkik yöntemleri + bilgi formu tekniklerini kullanmıştır. Örneklemin %36,8'inin veri toplama araçlarını birlikte kullandığı görülmektedir. Veri toplama araçlarının birlikte kullanımının yüksek oranda olması dikkat çekmektedir. Ölçek + bilgi formu kombinasyonunun en yaygın kullanımda olması ve anket + bilgi formu ve ölçek + anket kombinasyonlarının da yaygın olması bir başka dikkat çeken husustur.

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Müzik alanında ortaöğretime odaklanarak yapılmış lisansüstü çalışmaların veri analiz yöntemlerine göre dağılımları nasıldır?

Tablo 11.

Lisansüstü Çalışmalarda Nitel Veri Analiz Yöntemlerine Göre Dağılım

Nitel Veri Analiz Yöntemleri	f	%
İçerik Analizi	41	15,5
Betimsel Analiz	22	8,3
Eser Uyarlama	1	0,4
Toplam	64	24,2

Tablo 11'e göre örneklemin %15,5'inin içerik analizi, %8,3'ünün betimsel analiz ve %0,4'ünün eser uyarlama kullandığı görülmektedir. Örneklemin %24,2'si nitel veri analiz yöntemlerini kullanmıştır. Bu oran, diğer analiz yöntemleriyle karşılaştırma yapıldığında nitel analizlerin sınırlı bir kullanım alanına sahip olabileceğini düşündürüyor. Ayrıca nitel analiz yöntemleri arasında en çok tercih edilen yöntemin içerik analizi olması dikkat çekicidir.

Tablo 12.

Lisansüstü Çalışmalarda Nicel Veri Analiz Yöntemlerine Göre Dağılım

Nicel Veri Analiz Yöntemleri	f	%
Tanımlayıcı İstatistik	60	22,6
T Testi	10	3,8
Wilcoxon Testi	5	1,9
Mann Whitney U Testi	4	1,5
Anova (Varyans) Testi	4	1,5
Pearson Korelasyon Testi	3	1,1
Ki Kare Testi	2	0,8
Levene Testi	1	0,4
Toplam	89	33,5

Tablo 12'ye göre örneklemin %22,6'sının tanımlayıcı istatistik, %3,8'inin t testi, %1,9'unun wilcoxon testi, %1,5'inin mann whitney u testi ve anova (varyans) testi, %1,1'inin pearson korelasyon testi, %0,8'inin ki kare testi ve %0,4'ünün levene testi kullandığı görülmektedir. Örneklemin 33,5'i nicel veri analiz yöntemlerini kullanmıştır. Bu oran, nitel veri analiz yöntemlerini kullanan %24,2'lik orandan daha yüksektir.

Tablo 13.

Lisansüstü Çalışmalarda Birlikte Kullanılan Veri Analiz Yöntemleri Göre Dağılım

Birlikte Kullanılan Veri Analiz Yöntemleri	f	%	Birlikte Kullanılan Veri Analiz Yöntemleri	f	%
T Testi + Anova (Varyans)	25	9,4	Mann Whitney U + Kruskal Wallis + Shapiro Wilk	1	0,4
Betimsel Analiz + İçerik Analizi	7	2,6	Mann Whitney U + Ki Kare Testi	1	0,4
Mann Whitney U + Kruskal Wallis	7	2,6	Mann Whitney U + Kruskal Wallis + Shapiro Wilk + T Testi + Anova (Varyans)	1	0,4
Mann Whitney U + Kolmogorov-Smirnov + Kruskal Wallis	7	2,6	Anova (Varyans) + Pearson Korelasyon+ T Testi	1	0,4

Mann Whitney U + Kolmogorov-Smirnov	6	2,3	Betimsel Analiz + İçerik Analiz + Wilcoxon Testi + Mann Whitney U	1	0,4
Kruskal Wallis + Pearson Korelasyon+ T Testi	4	1,5	Mann Whitney U + Kolmogorov-Smirnov + Kruskal Wallis + Pearson Korelasyon	1	0,4
T Testi + Shapiro Wilk	3	1,1	Anova (Varyans) + Scheffe Testi + Kolmogorov-Smirnov	1	0,4
Mann Whitney U + Wilcoxon Testi	3	1,1	Anova (Varyans) + Wilcoxon Testi	1	0,4
T Testi + Anova (Varyans) + Betimsel Analiz + Kolmogorov-Smirnov	3	1,1	Tanımlayıcı İstatistik + İçerik Analizi	1	0,4
Mann Whitney U + Kruskal Wallis + Anova (Varyans)	3	1,1	Tanımlayıcı İstatistik + Wilcoxon Testi	1	0,4
Anova (Varyans) + Kruskal Wallis + T Testi	3	1,1	Mann Whitney U + Kolmogorov-Smirnov + Betimsel Analiz + İçerik Analiz	1	0,4
İçerik Analiz + Ki Kare Testi	3	1,1	Mann Whitney U + Kruskal Wallis + Pearson Korelasyon	1	0,4
İçerik Analiz + Mann Whitney U	3	1,1	Betimsel Analiz + İçerik Analiz + Kruskal Wallis	1	0,4
Anova (Varyans) + Scheffe Testi+ T Testi	3	1,1	T Testi + Anova (Varyans) + Betimsel Analiz	1	0,4
Anova (Varyans) + Kolmogorov-Smirnov+ T Testi	2	0,8	T Testi + Betimsel Analiz	1	0,4
Betimsel Analiz + İçerik Analiz + T Testi + Shapiro Wilk Testi	2	0,8	T Testi + Shapiro Wilk + Ki Kare Testi	1	0,4
Belirtilmemiş	2	0,8	İçerik Analizi + Wilcoxon Testi	1	0,4
Mann Whitney U + Wilcoxon Testi + Shapiro Wilk	2	0,8	Anova (Varyans) + Scheffe Testi+ T Testi + Levene Testi	1	0,4
Shapiro Wilk + Anova (Varyans)	2	0,8	Pearson + Spearman Testi	1	0,4
Anova + Ki Kare Testi	2	0,8	Pearson + İçerik Analiz + T Testi	1	0,4
Toplam				112	42,2

Tablo 13'e göre örneklemin %9.4'ünün t testi + anova (varyans), %2.6'sının betimsel analiz + içerik analizi, mann whitney u + kruskal wallis, mann whitney u + kolmogorov-smirnov + kruskal wallis, %2.3'ünün mann whitney u + kolmogorov-smirnov, %1.5'inin kruskal wallis + pearson korelasyon + t testi, %1.1'inin t testi + shapiro wilk, mann whitney u + wilcoxon testi, t testi + anova + betimsel analiz + kolmogorov-smirnov, mann whitney u + kruskal wallis + anova, anova + kruskal wallis + t testi, içerik analizi + ki kare testi, içerik analizi + mann whitney u, anova + scheffe testi + t testi ve %0.8'inin de anova + kolmogorov -smirnov + t testi, betimsel analiz + içerik analiz + t testi + shapiro wilk testi, mann whitney u + wilcoxon testi + shapiro wilk, shapiro wilk + anova, anova + ki kare testi kullandığı görülmektedir. Yine %0,8'inin veri analiz yöntemini belirtmediği gözlemlenmektedir. Örneklemin %0.4'ünün mann whitney u + kruskal wallis + shapiro wilk, mann whitney u + ki kare testi, mann whitney u + kruskal wallis + shapiro wilk + t testi + anova, anova + pearson korelasyon + t testi, betimsel analiz + içerik analiz + wilcoxon testi + mann whitney u, mann whitney u + kolmogorov-smirnov + kruskal wallis + pearson korelasyon, anova + scheffe testi + kolmogorov-smirnov, anova + wilcoxon testi, tanımlayıcı istatistik + içerik analizi, tanımlayıcı istatistik + wilcoxon testi, mann whitney u + kolmogorov-smirnov + betimsel analiz + analiz içeriği, mann whitney u + kruskal wallis + pearson korelasyon, betimsel analiz + içerik analiz + kruskal wallis, t testi + anova + betimsel analiz, t testi + betimsel analiz, t testi + shapiro wilk + ki kare testi, içerik analizi + wilcoxon testi, anova + scheffe testi + t testi + levene testi, pearson + spearman testi ve son olarak pearson + içerik analiz + t testi kullandığı görülmektedir. En yaygın kullanılan kombinasyonlar %9,4 ile t testi ve anova olmuştur. Nitel ve nicel analiz yöntemlerinin birlikte kullanıldığı (içerik analizi + ki kare testi, içerik analizi + mann whitney u ve betimsel analiz + içerik analizi gibi) karma teknikler dikkat çeken hususlardandır. Örneklemin 42,2'si veri analiz yöntemlerini birlikte kullanmıştır. Bu oran nitel ve nicel analiz tekniklerine daha yüksek bir oran olup tekniklerin karma şekilde daha fazla kullanıldığı göstermektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonuçları ve tartışmalar sunulmuş, elde edilen sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışmalar

Araştırma sonuçlarına göre en fazla çalışma, 2019 yılında gerçekleştirilmiştir. Bunu sırasıyla 2023 ve 2022 yılları takip etmektedir. Ortaöğretim kademesi müzik eğitimi alanında 1990'lı yıllarda yapılan çalışmaların oldukça sınırlı olduğu, 1994, 1999 ve 2000 yıllarında ise hiç çalışma yapılmadığı, çalışmaların büyük çoğunluğunun son 10 yılda yapıldığı tespit edilmiştir. 1990'lı yıllarda YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan tez sayısının görece düşük olmasının birkaç temel nedeni olduğu düşünülmektedir. Öncelikle, bu dönemde dijital arşivleme ve merkezi veri tabanı sistemleri yaygın olarak kullanılmadığı için birçok tez fiziksel kopya olarak üniversite kütüphanelerinde kalmış ve dijital ortama aktarılmamıştır. Ayrıca, o yıllarda lisansüstü program sayısının ve üniversitelerin genel olarak daha sınırlı olması, üretilen tez sayısının da düşük olmasına neden olmuştur. Buna ek olarak, tezlerin YÖK veri tabanına bildirilmesi ve erişime açılması süreçleri henüz sistematik bir yapıya kavuşmadığı için, birçok çalışma ya kayıt altına alınmamış ya da erişim kısıtlamaları nedeniyle kamuya açık hale getirilmemiştir. Tüm bu etkenler bir araya geldiğinde, 1990'lı yıllara ait tezlerin sayısının sınırlı görünmesi anlaşılır bir durumdur.

Karkın (2011), 2000 yılından sonra enstitü sayılarındaki belirgin artışın, lisansüstü eğitim programlarının yaygınlaşmasına ve müzik bilimleri alanındaki akademik çalışmaların hız kazanmasına zemin hazırladığını ifade etmiştir. Tebiş ve Okay da (2013) enstitü sayılarının son yıllarda arttığını belirtmiştir. Çalışma sayılarındaki artış ile enstitü sayılarındaki artış paralellik göstermektedir. Can'ın (2024), matematik öğretmenlerinin yeterlilikleri üzerine yapılmış lisansüstü çalışmaları incelediği araştırmasında, en fazla çalışmanın 2019 yılında yapıldığı belirlenmiştir. Benzer şekilde, Sayın, Sağır ve Ermiş'in (2021) pedagojik alandaki lisansüstü çalışmaları

incelediği araştırmada da 2019 yılı, en fazla çalışmanın yapıldığı yıl olarak tespit edilmiştir.

Araştırma sonucuna göre, en fazla lisansüstü çalışma yapan kurum Gazi Üniversitesi olmuştur. Onu sırasıyla Atatürk, Marmara, Bolu Abant İzzet Baysal ve İnönü Üniversiteleri takip etmiştir. En az çalışma yapan kurumlar ise Kocaeli, Ordu, Muğla Sıtkı Koçman, Balıkesir, Hacettepe, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Kırıkkale, Üsküdar, Karadeniz Teknik, Bartın, Adıyaman, İstanbul Sabahattin Zaim ve Erciyes Üniversiteleri olmuştur. Literatür incelendiğinde, Gazi Üniversitesi'nin müzik alanı veya diğer alanlarda da lisansüstü tez üretiminde öncü konumda olduğu sonucu dikkat çekmektedir (Arıca, 2015; Gençel Ataman, 2019; Gürel vd., 2017; Kazu ve Çam, 2019; Köseoğlu ve Doğan, 2020; Tanınmış ve Yıldırım Orhan, 2010). Bu durum, kurumun köklü geçmişi ve güçlü akademik altyapısıyla ilişkilendirilebilir. Güncel araştırma bulguları, Gazi Üniversitesi'nin müzik alanındaki bilimsel üretkenliğini sürdürdüğünü göstermektedir.

Lisansüstü çalışmaların büyük çoğunluğunun Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde yer aldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü ile Müzik ve Güzel Sanatlar Enstitüsü ise alanda en az çalışma çıkaran enstitüler olarak belirlenmiştir. Çalışmaların büyük çoğunluğunun Eğitim Bilimleri Enstitüleri bünyesinde yer almasının, müzik alanı ve eğitimiyle ilgili programların genellikle bu enstitüye bağlı bulunmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Bu sonuçlar, Köseoğlu ve Doğan (2020) ile Kazu ve Çam'ın (2019) araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Müzik bilimleri alanındaki akademik çalışmaların gelişim sürecini inceleyen Karkın (2011), 2000 yılından sonra kurum sayısında artış ve lisansüstü eğitim programlarının yaygınlaşmasıyla birlikte, müzik bilimleri alanındaki akademik çalışmaların ivme kazandığını belirtmiştir. Tebiş ve Okay (2013) da çalışmalarında bazı enstitülerin yakın dönemde faaliyete geçtiğine dikkat çekmiştir. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü bu bağlamda son yıllarda açılan yeni enstitüler arasında yer almaktadır. Bu gelişme, yükseköğretim kurumlarının organizasyon yapılarında meydana gelen değişim ve dönüşüm süreçlerinin bir parçası olarak değerlendirilebilir.

Müzik alanında ortaöğretime odaklanan lisansüstü çalışmaların büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu, buna karşılık doktora tezlerinin daha az bir paya sahip

olduğu, sanatta yeterlilik tezlerinin ise hiç yapılmamış olduğu sonucuna varılmıştır. Doktora ve sanatta yeterlilik programlarında daha az çalışma olmasının sebebinin bu program derecelerine sahip akademik personel sayısının düşük olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Aydın, Slevitopu ve Kaya (2018) ve Sayın vd. (2021) tarafından yapılan çalışmalarda, yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine oranla daha fazla olduğu belirtilmiştir. Benzer şekilde Kazu ve Çam (2019), Yaşar ve Aral (2011) ve Bolat (2016) tarafından yapılan araştırmalarda, doktora ve sanatta yeterlilik tezlerinin yüksek lisans tezlerine göre daha az oranda yapıldığı tespit edilmiştir.

Lisansüstü çalışmalarda en çok, çalgı eğitimi ve ders içerisindeki eğitim sürecinin incelendiği sonucuna varılmıştır. Bu konuları öğretim programı incelemesi, öğretmen donanımı ve öğretim yöntem ve tekniği inceleme konuları takip etmektedir. Çalışmalarda, çalgı-rahatsızlık ilişkisi, okul yapısı/durumu incelemesi ve yetenek sınavı incelemesi konuları en az çalışılan alanlar olarak tespit edilmiştir. Benzer çalışmalara bakıldığında, Kılıç Tapu'nun (2017) çalışması paralellik göstermektedir. Araştırmacı müzik öğretmenliği eğitim süreciyle ilgili yapılan lisansüstü tezleri incelediği çalışmasında konu dağılımını çalgı eğitimi, müzik öğretmenliği alan dersleri inceleme ve değerlendirme başlıkları altında toplamıştır. Worthington'un (1956) müzik eğitimi alanında doktora tezlerini incelediği çalışmasında, müfredat, öğretim yöntemleri ve müzikoloji konularının ön plana çıktığı belirlenmiştir.

Eğitimdeki teknolojik gelişmeler düşünüldüğünde, araştırmalarda bu alana yeterli ilginin gösterilmediği tespit edilmiştir. Bunun birkaç nedeni olduğu düşünülmektedir. Müzik eğitiminde geleneksel öğretim yöntemleri ve çalgı eğitimi gibi klasik yaklaşımlar hala büyük önem taşımaktadır. Bu durum, araştırmacıların daha çok bu alanlara yönelmesine neden olabilir. Çalışmaların bir kısmı pandemi öncesi dönemi kapsamı kaynaklı, uzaktan eğitim ve teknoloji kullanımının henüz bu kadar yaygın olmadığı bir dönemi yansıtır olabilir. Müzik eğitiminin uygulamalı ve yüz yüze etkileşim gerektiren doğası, teknoloji odaklı araştırmaların ikinci planda kalmasına neden olmuş olabilir. Can, Can ve Bağcı (2009) araştırmalarında, tez konularının tekrar niteliğinde olduğunu, disiplinlerarası çalışmaların yetersizliğini ve çağdaş müzik eğitimindeki gelişmelerin yeterince takip edilmediğini vurgulamışlardır. Ayrıca disiplinler arası kurgulanan araştırmalara ihtiyaç olduğu, çağdaş müzik eğitimindeki

gelişmelerin ülkemiz koşullarında müzik eğitimi araştırmalarında izlenmediği, tezlerin güncellikten uzaklaştığı belirtilmiştir.

Ayrıca model/metot/yöntem önerisi yapan çalışmaların genelde metodolojik yöntem bulundurmadağı tespit edilmiştir. Bundan ötürü metodolojik yaklaşım barındıran çalışmalar değerlendirilmiştir. Bayat (2010) çalışmasında, araştırmacının çalışmak istediği alanda daha önce çalışma yapılmama durumunda, elinde öncül bir veri/bilgi olmaması kaynaklı hipotez kurmanın imkansız olmasından bahsetmiştir.

Araştırmada kullanılan metodolojik yaklaşımlar incelendiğinde, çalışmalarda çoğunlukla nicel yöntem kullanıldığı, nitel yöntemler ve karma yöntemlerin ise daha düşük bir oranda tercih edildiği sonucu ortaya çıkmıştır. Creswell & Creswell (2017) ve Johnson & Onwuegbuzie'in (2004) çalışmalarında, araştırmalarda daha çok nicel yöntemin tercih edilmesinin genellenebilir, nesnel sonuçlar vermesinin yanı sıra örnekleme kolay erişim, hızlı veri analizi ve araştırma sürecinin etkin yönetiminden kaynaklı olduğunu belirtmişlerdir. Literatürde nicel desenin yaygın olarak kullanıldığı sonucuna varan çalışmalar bulunmaktadır (Gençel Ataman, 2019; Köseoğlu ve Doğan, 2020; Kazu ve Çam, 2019; Gürel vd. 2017). Karma yöntemlerin düşük kullanımı ise Teddlie & Tashakkori'nin (2011) belirttiği metodolojik karmaşıklık ve kaynak gereksinimleriyle açıklanabilir.

Lisansüstü tezlerde en sık kullanılan modelin tarama modeli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bunu sırasıyla deneysel ve durum çalışması modelleri takip etmektedir. Olgu bilim, keşfedici, yakınsayan paralel, eylem, gömülü ve nedensel karşılaştırmalı modeller daha az tercih edilmiştir. Tarama modelinin diğer modellere göre yüksek çıkmasının sebebinin, çalışmalarda nicel yöntemlerinin daha fazla tercih edilmesinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Creswell'in (2015) çalışmasında belirttiği üzere, tarama araştırmaları tipik olarak nicel araştırma paradigması içinde yer almaktadır. Çünkü tarama modeli, geniş kitlelerin eğilimlerini, tutumlarını veya görüşlerini sayısal verilerle betimlemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Johnson ve Christensen'in (2024) çalışmasında vurguladığı gibi, tarama modeli özellikle nicel araştırmalarda tercih edilmektedir. Bunun nedeni, bu yöntemin verilerin sayısal olarak ifade edilebilmesi, istatistiksel analizlere uygunluğu ve büyük örneklemelerden elde edilen verilerin genellenebilirliğidir. Dağlı'nın (2022) çocuk hakları alanında yapılan lisansüstü tezleri incelediği çalışmasında, tarama modelinin en fazla kullanılan model olduğu tespit

edilmiştir. Benzer şekilde Selçuk, Palancı, Kandemir ve Dündar'ın (2014) eğitim ve bilim alanındaki araştırma eğilimlerini inceledikleri çalışmasında da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Yine Gürler'in (2021) grup piyano eğitimiyle ilgili lisansüstü tezleri incelediği çalışmasında en çok tarama modelinin kullanıldığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Lisansüstü tezlerde en az nitel veri toplama araçlarının kullanıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme ise en çok kullanılan nitel veri toplama tekniği olarak tespit edilmiştir. Bunu doküman incelemesi tekniği takip etmektedir. Yapılandırılmış görüşme, gözlem ve ses etüdünün ise en az tercih edilen veri toplama araçları olduğu tespit edilmiştir. Tisdell, Merriam ve Stuckey-Peyrot (2025), yarı yapılandırılmış görüşmelerin araştırmacılara esneklik sağladığını ve katılımcıların deneyimlerini derinlemesine anlama fırsatı verdiğini belirtmektedir. Bu format, önceden hazırlanmış soruları sorma imkanı verirken aynı zamanda katılımcıların yanıtlarına göre ek sorular sorma ve konuyu derinleştirme esnekliği sağlar. Doküman incelemesi konusunda Bowen (2009), maliyetinin düşük olması, kolay erişilebilirlik sağlaması ve araştırmacıya zaman kazandırması gibi avantajlarına dikkat çekmektedir. Yapılandırılmış görüşme ve gözlemin daha az tercih edilmesi ise Patton'a (2014) göre, bu yöntemlerin daha katı ve sınırlayıcı yapısından kaynaklanmaktadır. Yapılandırılmış görüşmeler esneklik sağlamazken gözlem yöntemi zaman alıcı ve daha maliyetli olabilmektedir. Göktaş ve diğerlerinin (2012) ile Selçuk ve diğerlerinin (2014) çalışmalarında elde edilen bulgular, bu çalışmada ortaya çıkan yarı yapılandırılmış görüşmelerin en sık kullanılan nitel veri toplama aracı olması sonucuyla paralellik göstermektedir. Ayrıca nitel veri toplama araçları nicel veri toplama araçlarına göre daha az kullanılmıştır, bunun sebebinin nicel çalışmaların daha yoğunlukta olmasından olduğu düşünülmektedir.

Lisansüstü tezlerde en çok nicel veri toplama araçlarının kullanıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Anket tekniği ise en çok kullanılan veri toplama aracı olarak tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla ölçek ve test teknikleri takip etmektedir. İncelenen çalışmalarda nicel yöntemlerin daha fazla tercih edilmesi, ölçek ve anket kullanımının diğer veri toplama araçlarına göre daha yüksek oranda olmasını açıklamaktadır. Müzik alanı veya diğer alanlardaki çalışmalarda da benzer sonuçlar söz konusu olmuştur (Aydın, vd., 2018; Bolat, 2016; Kazu ve Çam, 2019). Gürler (2021), müzik öğretmenliği alanında yapılan

araştırmaları incelediği çalışmasında, anket ve ölçek kullanımının yüksek olmasını, nicel çalışmaların ağırlıkta olmasına bağlamıştır.

Birlikte kullanılan veri toplama araçları incelendiğinde en yaygın olarak ölçek ve bilgi formunun birlikte kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Bunu sırasıyla anket ve bilgi formunun birlikte kullanımı ile ölçek ve anketin birlikte kullanımı takip etmektedir. Ayrıca yarı yapılandırılmış görüşmelerin diğer veri toplama araçlarıyla (ölçek, anket, doküman incelemesi) sıklıkla birlikte kullanıldığı dikkat çekmektedir. Bu durum, araştırmacıların çalışmalarında veri çeşitlemesine önem verdiklerini ve farklı veri toplama araçlarını bir arada kullanarak araştırma bulgularını güçlendirmeye çalıştıklarını göstermektedir. Creswell ve Plano Clark (2017), farklı veri toplama araçlarının bir arada kullanılmasının, araştırma probleminin daha kapsamlı anlaşılmasına olanak tanıdığını belirtmektedir. Johnson ve Onwuegbuzie (2004), çoklu veri toplama araçlarının kullanımının, araştırmanın güvenilirliğini ve geçerliğini artırdığını vurgulamaktadır.

Lisansüstü tezlerde en az kullanılan veri analiz yönteminin nitel veri analizi olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun sebebinin nicel ve karma çalışmaların daha yoğunlukta olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. En sık tercih edilen nitel analiz yönteminin ise içerik analizi olduğu, bunu betimsel analizin takip ettiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Lisansüstü tezlerde en çok kullanılan veri analiz yönteminin nicel veri analizi olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Teknikler incelendiğinde, araştırmalarda en çok tanımlayıcı istatistik yöntemlerinin kullanıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bunu sırasıyla t testi ve wilcoxon testi takip etmektedir. Pearson korelasyon testi, ki kare testi ve levene testinin en az kullanılan analiz yöntemleri olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, araştırmacıların çoğunlukla betimsel analiz yöntemlerini tercih ettiklerini, diğer istatistik yöntemlerinin ise daha sınırlı düzeyde kullanıldığını göstermektedir. Yağmur Şahin, Kana ve Varışoğlu (2013) Türkçe eğitimi alanındaki lisansüstü tezleri incelemiştir. Çalışmalarda daha çok betimsel analiz yapıldığı, betimsel analizde kullanılan tekniklerin ise frekans, yüzde ve çizelge ile gösterimlerin olduğu, diğer tekniklerden ise daha çok korelasyon, t-testi ve anova gibi analizlerin yapıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca Bektaş, Dünder ve Ceylan (2013), Doğru, Gençosman, Ataalkın ve Şeker (2010), Gökteş ve diğ. (2012) tarafından yapılan çalışmaların bulguları da elde

edilen bu verileri destekler niteliktedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, yapılan bu çalışma ile söz edilen çalışmalar arasında bir benzerlik olduğu söylenebilir.

Birlikte kullanılan veri analiz yöntemleri incelendiğinde en sık kullanılan kombinasyonun t-testi ve anova olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bunu betimsel analiz ve içerik analizi, mann whitney u ve kruskal wallis, mann whitney u + kolmogorov-smirnov + kruskal wallis, mann whitney u + kolmogorov-smirnov testlerinin birlikte kullanımı takip etmektedir. Tabachnick ve Fidell (2019) parametrik ve parametrik olmayan testlerin birlikte kullanımının, verilerin farklı açılardan değerlendirilmesine ve daha sağlam sonuçlar elde edilmesine katkıda bulunduğunu vurgulamaktadır.

5.2.Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda, araştırmaya yönelik geliştirilen öneriler aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

- Ulaşılan sonuçlar göz önüne alındığında; lisansüstü çalışmalarda yıllara göre daha sistematik gelişmeler sağlamak için uzun vadeli akademik planlamalar yapılabilir ve müzik eğitimi alanında tez konularının tekrarını engellemek amacıyla ulusal bir veri tabanı oluşturulabilir.
- 1990'lı yıllardaki çalışmaların günümüz perspektifiyle değerlendirilerek güncel ihtiyaçlara yönelik araştırmalar planlanabilir ve farklı üniversiteler arası işbirliği protokolleri geliştirilebilir. Ayrıca araştırmaların tematik bir analizi yapılarak, hangi konuların eksik kaldığı somut olarak belirlenebilir ve günümüz analiz teknikleriyle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi yapılabilir.
- Güzel Sanatlar Enstitüsü bünyesinde çıkarılan çalışmaların yeterli sayıda olmadığı dikkat çekmektedir. Özellikle Güzel Sanatlar ve Müzik Enstitülerinde müzik eğitimiyle doğrudan ilgili programların artırılması, bu alandaki bilimsel üretkenliği çeşitlendirerek disiplinler arası çalışmalara katkı sağlayabilir.
- Ortaöğretim kademesi müzik alanında doktora ve sanatta yeterlilik tezlerinin teşvik edilmesi gerekmektedir. Özellikle, sanatta yeterlilik programlarında hiç tez yapılmamış olması, bu alandaki akademik eksikliğe işaret etmektedir. Bu durumun temel nedenlerinden biri, doktora derecesine sahip akademik personelin azlığı

olarak görülmektedir. Bu eksikliği gidermek adına, müzik alanında doktora ve sanatta yeterlilik programlarının teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması, bu programlara yönelik burs ve teşvik mekanizmalarının artırılması önerilmektedir.

- Müzik alanında yapılan lisansüstü çalışmaların konu çeşitliliğinin artırılması ve disiplinler arası yaklaşımların teşvik edilmesi önerilmektedir. Psikoloji, nörobilim, dijital eğitim teknolojileri ve sosyoloji gibi farklı disiplinlerden yararlanılarak daha kapsamlı çalışmalar yürütülmesi gerektiği düşünülmektedir. Böylece, müzik alanındaki akademik üretkenlik çeşitlenerek, günümüz eğitim gereksinimlerine daha uygun hale getirilebilir ve uluslararası iş birliği projeleri teşvik edilip müzik alanında teknolojik gelişmelerin güncel çalışma alanları oluşturulabilir, uluslararası literatürle daha uyumlu bir yapıya kavuşabilir.
- Üniversitelerde araştırma süreçlerinin niteliğini artırmak amacıyla, özellikle yöntem seçimi, sürecin planlanması ve veri analizine yönelik rehberlik hizmetleri sunulması önemli olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda, araştırmacılara yönelik uygulamalı seminerler ve atölye çalışmaları düzenlenebilir. Örneğin, nicel analizlerde SPSS veya R gibi yazılımların, nitel analizlerde ise NVivo gibi programların kullanımına ilişkin eğitimler, araştırmacıların teknik donanımını güçlendireceği düşünülmektedir.
- Araştırmacılara yöntem seçimi, araştırma sürecinin yönetimi ve veri analizine yönelik rehberlik sağlanabilir ve özellikle tez danışmanlarının farklı araştırma yöntemleri konusundaki bilgi ve becerilerini güncel tutmaları için hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir. Bu tür destekleyici çalışmalar hem araştırma sürecinin kalitesini artırıp hem de danışmanlık sürecini daha etkili hâle getirebilir.
- Lisansüstü tez aşamasında, araştırma probleminin niteliğine uygun yöntemin seçilmesini destekleyecek sistematik değerlendirme kriterleri oluşturulmasının araştırmanın kalitesine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.
- Üniversitelerde karma yöntem araştırmalarına yönelik altyapı desteği sağlanabilir ve veri yedekleme sistemleri güçlendirilebilir. Ayrıca karma yöntem araştırma teknikleri konusunda özel eğitim programları ve atölyeler düzenlenebilir.
- Bir araştırma modelinin güçlü ve zayıf ayrıntılı görünümü ortaya koyan metodolojik kılavuzlar hazırlanabilir. Çalışmalarda az tercih edilen modellerin ve

tavsiye edilmesini teşvik edecek eğitim programları düzenlenebilir, potansiyelini ortaya çıkarmak için metodolojik eğitimlerin ve disiplinler arası iş birliklerinin teşvik edilebilir ve lisansüstü derslerde farklı araştırma modellerinin uygulamalı örneklerine daha fazla yer verilebilir.

- Müzik araştırmalarındaki metodolojik tekdüzeliği aşmak için YÖK, TÜBİTAK ve belirlenen üniversiteler iş birliğiyle 2025-2030 dönemini kapsayan 5 yıllık kapsamlı bir dönüşüm program başlatılması düşünülebilir. Kapsamında: Müzik eğitimi veren 15 fakültede haftalık 6 saatlik "İleri Araştırma Metodolojileri" derslerinin müfredata eklenmesi düşünülebilir.
- Fenomenoloji, söylem analizi ve anlatı analizi gibi derinlemesine nitel analiz teknikleri için yılda 4 kez beşer günlük uygulamalı çalıştaylar düzenlenmesi ve analizinde güvenirlik ve geçerlik stratejilerinin daha etkin kullanılması için araştırmacılara yönelik rehber dokümanların hazırlanması ve akademik dergilerin araştırma standartlarını geliştireceği düşünülmektedir.
- Dijital veri toplama teknolojileri (EyeTracking, biyofeedback cihazları, çevrimiçi ölçme araçları, performans analiz yazılımları) için donanım yatırımı ve eğitim programlarını içeren 25 metodolojik yenilik projesine destek verilmesi düşünülebilir.
- 10 önde gelen konservatuvar ve müzik fakültesinde "Müzik Araştırmaları Metodoloji Laboratuvarı ve 20 müzik araştırmacısına yurtdışı metodoloji eğitim bursu sağlanması ve üç ayda bir "Müzikte Metodolojik Çeşitlilik" hakemli dergisinin yayınlanması sağlanması düşünülebilir.
- Tanımlayıcı istatistiklerin ve temel analiz yöntemlerinin ağırlıkta olduğu sonuçlara göre ileri düzey istatistiksel analizlerin (yapısal eşitlik modellemesi, çok değişkenli analizler, meta-analiz gibi) kullanımının teşvik edilmesi ve bu konuda araştırmacılara yönelik eğitim programlarının düzenlenmesi önerilmektedir. Özellikle lisansüstü programlarda istatistik derslerinin uygulamalı olarak verilmesi ve güncel istatistik yazılımlarının kullanımı konusunda kapsamlı eğitimler sağlanması, metodolojik yetkinliği artırabilir.
- Araştırma problemine uygun analiz tekniğinin seçimi konusunda danışmanların daha etkin rehberlik yapması ve akademik dergilerin istatistiksel analiz

standartlarını yükseltmesi, araştırmaların kalitesini artırabilir. Araştırma projelerinde farklı disiplinlerden uzmanların bir araya gelerek çeşitli analiz yöntemlerini bütünleştiren yaklaşımlar geliştirmesi desteklenebilir.

- Üniversitelerin araştırma merkezlerinde veri analizi konusunda danışmanlık birimleri kurulması ve buralarda farklı analiz tekniklerinin bir arada kullanımı konusunda uzman desteği sağlanması yararlı olacağı düşünölmektedir. Üniversiteler arası iş birliği ile çevrimiçi veri analizi laboratuvarlarının kurulması ve buralarda araştırmacıların farklı analiz tekniklerini entegre şekilde kullanabilecekleri platformların oluşturulması da düşünölebilir.
- Akademik dergilerin, özel sayılarında yenilikçi analiz kombinasyonlarının kullanıldığı araştırmalara yer vermesi ve bu tür çalışmaları ön plana çıkarması ve geliştirilmesi için ulusal ve uluslararası düzeyde çalıştaylar ve webinarlar düzenlenmesi önerilmektedir. Ayrıca, farklı analiz yöntemlerinin bir arada kullanımına yönelik metodolojik makalelerin yayımlanması teşvik edilebilir.

KAYNAKLAR

- Abril, C. R. (2006). Learning outcomes of two approaches to multicultural music education. *International Journal of Music Education*, 24(1), 30-42.
- Adderley, C., Kennedy, M., & Berz, W. (2003). "A home away from home": The world of the high school music classroom. *Journal of Research in Music Education*, 51(3), 190-205.
- Akdemirbey, B., Bulut, F. (2023). Ortaöğretim müzik dersi öğretim programı ile öğretmen kılavuz kitaplarının makam içeriği. *Turan: Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 15(58), 47- 54.
- Akdeniz, H. B. (2017). Batı müziğinin Osmanlı/Türk temsilcileri. *Journal of Ottoman Legacy Studies*, 4(10), 63-84.
- Akdoğu, O. (1989). *Türk müziği bibliyografyası*. İzmir: Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı Yayını.
- Al, U., & Tonta, Y. (2004). Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar. *Bilgi Dünyası*, 5(1), 19-47.
- Alan, N. (2023). *Sağlık sektöründe mobbing üzerine yapılan tezlerin incelenmesi: Bibliyometrik bir çalışma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman.
- Albuz, A., & Demirel, S. (2019). 2009 Ortaöğretim müzik dersi öğretim programı ile 2018 ortaöğretim müzik dersi öğretim programının karşılaştırılmalı kuramsal çerçeve analizi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (42), 146-156.
- Apaydinli, K. (2012). Ergenlik dönemi sorunlarının çözümünde müzik eğitiminin rolü ve önemi. *Fine Arts*, 7(2), 123-130.
- Arseven, V. (1969). *Açıklamalı Türk Halk Müziği kitap ve makaleler bibliyografyası*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Arslan, S. (2020). *Ortaokul müzik eğitiminde kullanılan etkili öğretim yöntemlerinin öğrenci başarı düzeyine etkisinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

- Arıca, E. (2017). Türkiye’de keman pedagojisi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 327-342.
- Artemiz, B. (2009). *Ergenlerin farklı müzik türlerine ilişkin ilgileri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ayata, E., & Aşkin, C. (2009). Müziğin beynin bilişsel fonksiyonlarına olan etkisi. *İtü Dergisi/b*, 5(2).
- Aydın, A., Slevitopu, A., & Kaya, M. (2018). Sınıf yönetimi alanındaki lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 41-56.
- Barış, D. A. (2002). Müzik eğitimi alan ve almayan lise öğrencilerinin benlik tasarımı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3).
- Bayat, B. (2010). Pozitivist sosyal bilim araştırmalarında doğrulama ve genelleme; Epistemolojik bir inceleme. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 7(1), 1-11.
- Bektaş, M., DüNDAR, H., Ceylan, A. (2013). Ulusal sınıf öğretmenliği eğitimi sempozyumu (USOS) bildirilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 201-226.
- Benlioğlu, S. (2017). *Osmanlı sarayında mûsikînin himâyesi (III. Selim ve II. Mahmud dönemi)* (Yayımlanmamış Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bolat, Y. (2016). Türkiye’de 2005-2015 yılları arasında mesleki ve teknik eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (8), 151-167.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Butler, J. (1957). *Four philosophies and their practice in education and religion*. New York: Harper.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (2. basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Can., N. (2024). *Matematik öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri ile ilgili lisansüstü tezlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Can, A. A., Can, Ü. K., & Bağcı, H. (2009). Lisansüstü müzik eğitimi programlarıyla ve gerçekleştirilen araştırmalarla ilgili sorunlar ve çözüm önerileri, I. *Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi*, 1-3.
- Chen, A., Hwang, GJ., Majumdar, R., Toyokawa, Y. ve Ogata, H. (2023). 2011'den 2020'ye kadar yabancı dil olarak İngilizce (EFL) eğitiminde E-kitapların kullanımındaki araştırma eğilimleri: bibliyometrik ve içerik analizi. *Etkileşimli Öğrenme Ortamları*, 31(4), 24112427. <https://doi.org/10.1080/10494820.2021.1888755>
- Çeşit, C. (2019). Müzik eğitimi alan ve almayan lise öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (9), 70-89.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage Publications.
- Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2017). *Designing and conducting mixed methods research*. Sage Publications.
- Creswell, J. W. (2015). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. Pearson.
- Dağlı, S. K. (2022). Türkiye’de eğitim alanında çocuk hakları ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Eğitim Yönetimi ve Politikaları Dergisi*, 3(1), 22-34.
- Dehghanzadeh, H., Fardanesh, H., Hatami, J., Talaei, E. ve Noroozi, O. (2021). *İngilizceyi ikinci dil olarak öğrenmeyi desteklemek için oyunlaştırmanın kullanılması: sistematik bir inceleme*. *Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi*, 34 (7), 934–957. <https://doi.org/10.1080/09588221.2019.1648298>
- Demirci, B. (2009). *2006 İlköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne*

yönelik değerlendirilmesi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Derman, O. (2008). Ergenlerde psikososyal gelişim. *Adolesan Sağlığı II Sempozyum Dizisi*, 63(1), 19-21.

Dertli, Ş., & Belli, E. (2023). Spor, sosyoloji ve psikoloji ilişkisini ele alan lisansüstü tez çalışmalarının bibliyometrik incelemesi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 1–21. <https://doi.org/10.29157/etusbed.1134152>

Dewey, J. (1986, September). Experience and education. In *The educational forum* (Vol. 50, No. 3, pp. 241-252).

Dilber, M. C., & Karabaşoğlu, C. (2023). Mehterhâne-ı hümayun'dan müzikâ-yı hümayun'a osmanlı müzik kurumlarında batılılaşma temâyülü. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 461-478.

Doğanyigit, S., & Afacan, Ş. (2020). Müzik dersi öğretim programı kazanımlarının “yenilenen Bloom taksonomisine” göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (3), 517-528. DOI: 10.17860/mersinefd.735002

Dokuzoğlu, F. (2024). *Okul öncesi dönem matematik eğitiminde sayı kavramı ile ilgili Türkiye'de yayımlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.

Doğru, M., Gençosman, T., Ataalkın, A.N. & Şeker, F. (2012). Fen bilimleri eğitiminde çalışılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin analizi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 9(1), 49-64.

Duru, E. G., & Köse, H. S. (2012). Klasik müzik dinlemenin ilköğretim öğrencilerinin sınav başarılarına etkisi. *Fine Arts*, 7(2), 143-149.

Dündar, A. (2023). *Üniversite öğrencileri ve toplumsal cinsiyet konulu lisansüstü tezlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Eisner, E. W. (2003). The arts and the creation of mind. *Language arts*, 80(5), 340-344.

- Ekinci, Z. (2020). *İnformal öğrenme ortamlarının 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersindeki başarı ve tutum düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ergan, M. S. (1994). *Türkiye müzik bibliyografyası-kitaplar-notalar (1929–1993)*. Konya: Kuzucular Ofset.
- Ertürk, S. (1979). Eğitimde program geliştirme. Ankara: Yelken Tepe Yayınları.
- Fidan, N. (2012). Okulda öğrenme ve öğretme, (3. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları
- Filiz, H. Ş. (2023). Osmanlı Devleti'nde müzik kültürüne genel bir bakış. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 1-12.
- Freire, P. (2020). Pedagogy of the oppressed. In *Toward a sociology of education* (pp. 374-386). Routledge.
- Gardner, H. E. (2011). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic books.
- Gençel Ataman, Ö. (2019). Müzik öğretmenliği bilim dallarında yapılan flüt ile ilgili lisansüstü tezlerde araştırma eğilimleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(41), 113-132. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.581255>.
- Gökçeli, B. (2014). *Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi'nin ilk modernleşme hamleleri sürecinden bugüne Cumhuriyet Halk Partisi'nin müzik politikaları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, O., Yıldırım, G. ve Reisoğlu, I. (2012). Türkiye'de eğitim teknolojisi araştırma eğilimleri: 2000-2009 on yılının içerik analizi. *Eğitim Bilimleri: Teori ve Uygulama*, 12 (1), 191-199.
- Gündoğdu, A. O. (2016). *Osmanlı/Türk müzik kültüründe Avrupa müziğinin yaygınlaşması süreci ve Levanten müzikçiler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gün, E., Duru, E. G. ve Demirtaş, H. O. (2016). Müzik eğitiminin bilişsel gelişime etkisi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 9 (50), 117-124.

- Gürel, D. K., Ölmeztürk, A., Durmaz, B., Abul, E., Özün, H., Irak, M., Subaşı, Ö. & Baydar, Z. (2017). 1990-2016 Yılları arasında Türkiye’de fizik eğitimi alanında yapılmış lisansüstü tezlerin içerik analizi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(3), 1141-1172. <https://doi.org/10.17152/gefad.335238>.
- Gürler, D. A. (2020). Grup piyano eğitimi alanındaki lisansüstü tezlere yönelik bir inceleme. *Ekev Akademi Dergisi*, 83(24), 165-184.
- Gürler, D. A. (2021). Müzik öğretmenliği alanında yapılan araştırmalar üzerine bir inceleme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(80), 1858-1880.
- Green, L. (2017). *Music, informal learning and the school: A new classroom pedagogy*. Routledge.
- Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269-289. <https://doi.org/10.1177/0255761410370658>
- Hargreaves, D., Miell, D., & MacDonald, R. (Eds.). (2011). *Musical imaginations: Multidisciplinary perspectives on creativity, performance and perception*. OUP Oxford.
- Harland, J., Kinder, K., Lord, P., Stoot, A., Schagen, I. and Haynes, J. (2000). *Arts education in secondary schools: effects and effectiveness*. London: Nfer The Arts Council of England, RSA.
- Johnson, R. B., & Christensen, L. B. (2024). *Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches*. Sage Publications.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational researcher*, 33(7), 14-26. <https://doi.org/10.3102/0013189X033007014>
- Kaderoğlu, G. (1992). *Musiki makaleleri bibliyografyası* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi* (17. baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Karkın, A. M. (2011). Müzik bilimleri alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, C/S. 1 (2): 143-149.*
- Kavcar, C. (1982). Cumhuriyet döneminde müzik eğitimi. *Eğitim ve Bilim, 6(35).*
- Kaya, O. Ç. (2018). *Türkiye’de müzik öğretim yöntemleri konusunda yapılmış lisansüstü çalışmaların incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Kazu, İ. Y., Çam, H. (2019). Öğretmen yeterliği ve nitelikleri üzerine yapılmış lisansüstü çalışmaların incelenmesi: bir içerik analizi çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 18(71):1349-1367. DOI:10.17755/esosder.516910*
- Kılıç, K. (2019). 19. yüzyılda Osmanlı’da müzik olgusu ve dönemin yenilikçi padişahları. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 8(2), 551-570.*
- Kılıç Tapu, I. (2017). Müzik öğretmenliği eğitimi sürecinin lisansüstü tezlerdeki görünümü. *Journal of Social and Humanities Sciences Research, 4(11), 504-513.*
- Koca, Ş. (2010). Müzik eğitimi alan ve almayan lise öğrencilerinin sosyal uyum düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 29, 49-63.*
- Köseoğlu, S., Doğan, E. E. (2020). Türkiye’de 2010-2017 yılları arasında fen bilgisi öğretmenliği bilim dalında yapılmış olan lisansüstü tezlerin analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 19(75):1122-1147. Doi:10.17755/esosder.654747*
- Kraus, N., & Chandrasekaran, B. (2010). Music training for the development of auditory skills. *Nature Reviews Neuroscience, 11(8), 599-605.*
- Krummel, D. W. (1987). *Bibliographical handbook of American music*. Urbana, IL: University of Illinois Press.
- Küçükahmet, L. (2001). Öğretim ilke ve yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Lehmann, A. C., Sloboda, J. A., & Woody, R. H. (2007). *Psychology for musicians: understanding and acquiring the skills*. Oxford University Press.

- Liang, J. C., Hwang, G. J., Chen, M. R. A., & Darmawansah, D. (2023). Roles and research foci of artificial intelligence in language education: an integrated bibliographic analysis and systematic review approach. *Interactive Learning Environments*, 31(7), 4270–4296.
<https://doi.org/10.1080/10494820.2021.1958348>
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). *Ortaöğretim 9, 10, 11, ve 12. sınıflar müzik dersi öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Ortaöğretim müzik dersi öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Mutlu, F. (2016). Müzik eğitimi anabilim dalları öğrencilerinin güncel ve popüler müzikler dersine ilişkin görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4, 210-222.
- North, A. C., & Hargreaves, D. J. (2008). *The social and applied psychology of music*. Oxford University Press.
- Otacıoğlu, S. G. (2009). Müzik öğretmeni adaylarının benlik saygısı düzeyleri ile akademik ve çalgı başarılarının karşılaştırılması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 141-150.
- Öz, N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 101-105.
- Özdemir, E., & Coşkun, S. (2018). Müzik dinleme etkinliklerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısına etkisi. *İlköğretim Online*, 17(1), 57-69.
- Özgül, İ. (2021). Müzik dersi öğretim programının Avrupa yeterlilikler çerçevesi ve Türkiye yeterlilikler çerçevesi açısından incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(43), 6806-6838.
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage Publications.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Sage Publications.
- Pektaş, S. (2013). *Güzel sanatlar ve spor lisesi müzik bölümü öğrencileri ile diğer lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış

- Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Pektaş, İ. (2023). *Azınlık okulları ve yabancı okullarda müzik eğitimi süreci* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics? *Journal of Documentation*, 25(4), 348–349.
- Resnicow, J. E., Salovey, P., & Repp, B. H. (2004). Is recognition of emotion in music performance an aspect of emotional intelligence? *Music Perception*, 22(1), 145-158.
- Sakaoğlu, S. (1991). *Folklor bibliyografyaları bibliyografyası üzerine bir deneme*. Konya: Mustafa Naci Gücüyener Matbaacılık ve Gazetecilik.
- Saarikallio, S., & Erkkilä, J. (2007). The role of music in adolescents' mood regulation. *Psychology of Music*, 35(1), 88-109.
- Sayın, V., Sağır, Ş. U., & Ermiş, M. (2021). Türkiye’de 2015-2020 yılları arasında pedagojik alan bilgisi ile ilgili lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(1), 379-413.
- Schellenberg, E. G. (2004). Music lessons enhance IQ. *Psychological Science*, 15(8), 511-514. <https://doi.org/10.1111/j.0956-7976.2004.00711.x>
- Schellenberg, E. G. (2006). Long-term positive associations between music lessons and IQ. *Journal of Educational Psychology*, 98(2), 457-468.
- Schippers, H. (2009). *Facing the music: Shaping music education from a global perspective*. Oxford University Press.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M., & Dünder, H. (2014). Eğitim ve bilim dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: İçerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39(173).
- Sökmen, C. & Özkanlı, O. (2018). Gastronomi turizmi alanyazının gelişimi: Journal of Tourism and Gastronomy Studies Dergisinde yayımlanan makaleler üzerine bir inceleme. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(2), 99-127.
- Sönmez, V. (1994). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Pegem Yayınları.

- Sönmez, V. (2013). *Eğitim bilimine giriş*. (10. Baskı). Ankara: Anı Yayınları.
- Somakcı, P. (2017). Osmanlı saraylarında uygulanan müzik eğitimi ve müzik kurumları. *Uluslararası Disiplinlerarası ve Kültürlerarası Sanat*, 2(2), 171-182.
- Swanwick, K. (2001). Musical Development Theories Revisited. *Music Education Research*, 3(2), 227–242. <https://doi.org/10.1080/14613800120089278>
- Şahin, M. (2008). Cumhuriyetin yapılanma sürecinde müzik eğitimi. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 7(16), 259-272.
- Şendurur, Y., Barış, D. A. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Başarı Bilişsel. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1). <https://doi.org/10.17693/yunus.21364>
- Şişman, M. (2006). *Eğitim bilimine giriş*. (3. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2019). *Using multivariate statistics* (Vol. 6, pp 497–516). Pearson.
- Tanınmış, G. E., & Orhan, Ş. Y. (2010). Master theses and doctoral dissertations conducted between 1986 and 2009 in music education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 5051-5058.
- Taşpınar, M. (2017). *Kuramdan uygulamaya öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tebiş, C. ve Okay, H. H. (2013). Türkiye’de müzik sanatı ve eğitiminde keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin konu ve yöntem olarak incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, C/S. 2 (2), 11-20.
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2011). Mixed methods research. *The Sage handbook of qualitative research*, 4(1), 285-300.
- Tisdell, E. J., Merriam, S. B., & Stuckey-Peyrot, H. L. (2025). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley & Sons.
- Tolstoy, L. N. (2004). *Sanat Nedir?* (K. Demirkıran Çev.). İstanbul: Şule Yayınları.
- Torun, Ş. (2022). Müzik ve beyin gelişimi. *Türkiye Klinikleri Pediatric Neurology-*

Special Topics, 3(1), 69-75.

- Tuna, A. (2017). Müzik bibliyografyası bağlamında 2000-2017 yılları arasında yapılmış lisansüstü tezler ve yöntemler. *Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, (11), 125-134.
- Turan, A., & Dolgun, G. (2021). Bilimsel araştırma makalelerinde başlık, özet, anahtar kelimeler ve yazar bilgilerinin yazılımı. *Journal of Education & Research in Nursing/Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 18(1), 77-82. doi:10.5152/jern.2021.52244
- Uçan, A. (1982). *Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı birinci yıl programını değerlendirilmesi* (Yayımlanmış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Uçan, Ali. (1997). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uslu, M. (2012). *Müzik eğitiminde duygusal boyutun değerlendirilmesi*. Kütahya: III. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Kütahya.
- Üstün, E. (2014). *Okul çalgılarının ilköğretim müzik dersi kazanımlarına ulaşmadaki etkililiğinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Webster, P. (2002). Creativity and music education. Sullivan, T., & Willingham, L. (Eds.), *Creative thinking in music advancing a model* (pp. 16-32). Toronto: CMA
- Winner, E., & Hetland, L. (2008). Art for our sake school arts classes matter more than ever-but not for the reasons you think. *Arts education policy review*, 109(5), 29-32
- Woody, R. H. (2012). Playing by ear: foundation or frill? *Music Educators Journal*, 99(2), 82-88. <https://doi.org/10.1177/0027432112459199>
- Worthington, R.A. (1956). A review of doctoral dissertations in music education. Doctoral Thesis, University Of Illinois, The Graduate College, Ukuana-Illinois.
- Yağmur Şahin, E., Kana, F., & Varışoğlu, B. (2013). Türkçe eğitimi bölümlerinde

- yapılan lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *International Journal of Human Sciences*, 10(2), 356-378.
- Yaşar, M. C., & Aral, N. (2011). Türkiye'de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(22), 70-90.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldırım, S. (2024). *Özgün baskiresim ve özgün baskiresim eğitimi üzerine yazılan lisansüstü tezlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldız, Y. M. (2022). 21. yüzyıl becerileri açısından müzik dersi öğretim programı. *Art-e Sanat Dergisi*, 15(29), 50-68.
- Yiğit, İ., & Sezikli, U. (2019). *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e mûsikî ve yasaklar* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, R. M., Topu, F. B., & Takkaç Tulgar, A. (2019). An examination of the studies on foreign language teaching in pre-school education: a bibliometric mapping analysis. *Computer Assisted Language Learning*, 1–24. doi:10.1080/09588221.2019.1681465
- Yücel, H. (2022). Cumhuriyet dönemi müzik politikaları üzerine bir inceleme. *Tykhe Sanat ve Tasarım Dergisi*, 7(12), 9-20.
- Yücel, H. (2016). *Türk sanat müziği açıklamalı türler bibliyografyası*. Ankara: Eğitim Yayınevi.
- Zahal, O. (2010). *Türkiye'de müzik alanında yayımlanan bilimsel makalelere ilişkin bir inceleme* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Zaman, Ç. (2019). *Ortaokul müzik dersi öğretim programında yer alan makamsal kazanımların öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Afyonkarahisar ili örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

EKLER

EK-1

Tablo 14.

Örnekleme Tablosu

Çalışma Adı	Yazar	Yıl	Çalışma Adı	Yazar	Yıl
Müzik Performans Kaygısı ile Baş Etmeye Yönelik Bir Deneme: Ayvalık Sebahat-Cihan Şişman Güzel Sanatlar Lisesi Örneği	Çağrı Çalışır	2024	Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Türk Müziği ve Batı Müziği Derslerine Yönelik Tutumları Üzerine Bir İnceleme	Merve Daştan	2019
Özel Okullarda Müzik Dersine Yönelik Yönetici Beklentileri ve Müzik Öğretmenlerinin Çalışma Koşulları	Ulaş Yıldırım	2024	Yaygın Eğitim Kurumlarında Öğrenim Gören Kursiyerlerin Müzik Eğitimi Kurslarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi (Bursa İli Örneği)	Miray Karatağ	2019
Ders Dışı Egzersizler Kapsamında Uygulanan Müzik Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri	Ceren Güney	2024	İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Müziğe Bakış Açılarının İncelenmesi (Batman İli Örneği)	Mutlu Çetin	2019
Güzel Sanatlar Müzik Bölümü Öğrencilerinin Enstrüman Öğrenme Yaklaşımları	Çağlanur Sakarya Bakır	2024	Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Müzikal Beğenilerinin Çalgı Seçimi Üzerindeki Etkileri	Mikail Karakuyu	2019
Müzik Öğretmenlerinin Web 2.0 Araçları Kullanımı Yetkinliğinin İncelenmesi (İstanbul İli)	Eda Güner	2024	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumları ve Benlik Saygılarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi	Bilgi Kabakcı	2019
Güzel Sanatlar Liseleri Vurmalı Çalgılar Eğitimi Programına Yönelik Bendir Çalgısı Öğretim Modeli Önerisi	Kamil Karaoğlu	2024	Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme	Ferit Delice	2019
Ortaöğretim Müzik Dersinde Şarkı Söylemeye Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması	Merve Doğan	2024	Müzik Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Sürecine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi	Ömer Can Alçın	2019
Güzel Sanatlar Lisesi Keman ve Viyola Öğrencilerinin Çalgı Uyum Düzeylerinin İncelenmesi	Osman Serdar Hançer	2024	Müzik Öğretmenlerinin Portre Değerlere Yönelik Algılarının Çeşitli Değişkenlere Dayalı Olarak İncelenmesi	Sevil Damla Terzioğlu	2019
Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Uygulanabilirliğinin İncelenmesi	Recai Ağbaba	2024	Yönetici Tutumları ve Ders İmkanlarının Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlikleri Üzerine Etkisi	Nihan Topyan Öz	2019
Müzik Dersi Öğretim Programlarında Dini Musiki Öğelerinin İncelenmesi	Serdar Çevik	2024	Adana İlinde Yaşayan Z Kuşağının Müzikal Beğenileri	Özge Açıkgöz	2019
Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Öğrencilerin Çalgı Seçimlerini Belirleyen Etmenler (İzmir İli Örneği)	Sıla Akın	2024	Ortaokul ve Lise Kademelerindeki Ders Dışı Müzik Etkinliklerinin İncelenmesi	Yiğit Erkoç	2019
Barış Manço'nun Şarkılarının Müziksel Analizi ve Değerler Eğitimi Kapsamında İncelenmesi	Tolga Güler	2024	Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı ve Uygulamalarının Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri	Erdinç Candar	2019

			Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Bursa İli Örneği)		
İmam Hatip Liselerinde Müzik Eğitiminin Temel Sorunları	Yeter Dilek Aras	2024	Ortaöğretim Öğrencilerinin Müzik Beğeni ve Tercihlerinin Çeşitli Değişkenler Yönünden İncelenmesi (Sivas/Zara Örneği)	Uğur Doğan	2019
Yapay Zekâ Destekli Müzik Dersi Aktivitelerinin Öğrencilerin Ders Motivasyonlarına Etkisi	Oğuz Keleş	2024	Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyal Medyadaki Müzik Tercihlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	Sevilay Şanlı	2019
Müzik Öğretmenlerinin Aktif Öğrenmeye Yönelik Algılarının İncelenmesi	Tuna Eryılmaz	2024	Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Çalgı Eğitimi Viyola Dersinde Motivasyonun Önemine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi	Ozan Nabi Akın	2019
Ortaöğretim Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Tutum ve Ritimle İlgili Kazanımları Kazandırma Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi	Gülşah Bal	2024	Özel Okullarda ve Devlet Okullarındaki Müzik Eğitiminin Farklı Değişkenler Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi	Sadık Üzümlü	2019
Müzik Öğretmenlerinin Dijital Yeterliliklerinin İncelenmesi	Atakan Kutlu	2024	Çalgı Eğitiminde Özdüzenlemeli Öğrenme ile Performans Kaygı Düzeyi Arasındaki İlişkiler	Özge Ayyıldız	2019
Devlet Okullarında Eğitim Alan Ortaöğretim Öğrencilerinin Müzik Dinleme Alışkanlığıyla Müzik Algı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Özgül Çobanoğlu	2024	Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Performanslarına Yönelik Optimal Performans Duygu Durumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Orta Karadeniz Bölgesi Örneği)	Özgür Koçak	2019
Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Keman Eğitimine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri	Nesli Sena İli	2024	Trt Türk Halk Müziği Repertuarında Bulunan Van Yöresi Türkülerinin Ortaöğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği Üzerine Bir İnceleme	Recep Bayat	2019
Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programının EİSNER'in Eğitsel Uzmanlık ve Eleştiri Modeline Göre Değerlendirilmesi	Gamze Yücesoy Bakır	2024	Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Keman Derslerinde Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı ve Etkililik Düzeyi	Resulhan Bahadır Hafızoğlu	2019
Müzik Eğitimi Alan ve Almayan 10. Sınıf Lise Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Alanlarının İncelenmesi	Selin Öz	2024	Örgün/Genel Müzik Eğitiminin Kazanımları Açısından Okul Çalgılarının Eğitim Amaçlı İncelenmesi	K. Sabutay Altın	2019
Adölesanların Mizaç Tiplerine Göre Dinledikleri Müzik Türlerinin Belirlenmesi: Trabzon İli Örneği	Ali Kemal Bulut	2024	Piyanoda Artikülasyon Tekniklerinin Öğretiminde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Güçlükler ve Bunlarla Baş Etme Yolları: Güzel Sanatlar Liseleri Örneği	Seçil Çoban	2019
Müzik Terapi Uygulamalarının Çocuklarda Sosyal Kaygı Üzerine Etkisi	Nurcan Bahadır	2023	Bolu Yöresi Türkülerinin Güzel Sanatlar Liseleri Keman Eğitimi Dersinde Kullanılabilirliği	Sena Eyüpoğlu	2019
Müzik Öğretmenlerinin Derslerinde Teknoloji Kullanma Durumları, Teknoloji Kullanımına Yönelik	Faruk Ceylan	2023	Güzel Sanatlar Liselerinde Bağlama Eğitimi ve Öğretiminde	Serdar Şen	2019

Tutumları ve Hizmet İçi Eğitim Gereksinimleri (Van İli Örneği)			Karşılaşılan Problemler ve Çözüm Önerileri		
Müzik Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlilik Algı ve Görüşleri	Tolga Demirtaş	2023	Trt Türk Halk Müziği Repertuarındaki Türkülerin Müzik Öğretim Programlarındaki Değerlere Göre Değerlendirilmesi	Sinan Bulut	2019
Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri	Suna İpek Altıparmak	2023	Van Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Yapan Piyano Öğretmenlerinin Piyanoda Deşifre Kullanımına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi	Sultan Timur	2019
Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Yan Flüt Eğitimi Alan Öğrencilerin Teknik Çalışma Programları ve Teknik Çalışma Farkındalıkları Üzerine Bir İnceleme	Ayşe Simge Serçe	2023	Ortaöğretim Öğrencilerinin Müzik Kültürü Bilgi Yeterliliklerinin Müzik Türleri Açısından Karşılaştırılması	Tuğçe Kaş	2019
Müzik Öğretmenlerinin Beyin Temelli Öğrenme Yaklaşımı ile İlgili Farkındalık Düzeyleri ve Müzik Öğretimi Uygulamalarına Yansıtma Düzeyleri	İrem Başdövenci Kahya	2023	Güzel Sanatlar Liselerinde Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerde Karşılaşılan Fizyolojik Rahatsızlıklar	Tuncay Tosun	2019
Türkiye ile Azerbaycan Cumhuriyetleri Müzik Eğitimi Programlarının Karşılaştırılması	Nargiz İmrani Öztürk	2023	Müzik Öğretmenlerinin Etkileşimli Tahta Kullanma Durumlarının İncelenmesi	Murat Yakut	2019
Erzurum Türkülerinin Ortaöğretim Müzik Dersinde Değerler Eğitimi Kapsamında Kullanılabilirliğinin İncelenmesi	Ali Karataş	2023	Viyolonsel Eğitimi Metotlarının Milli Eğitim Bakanlığı'nda Yer Alan Hedef Ve Hedef Davranışlara Göre İncelenmesi	Yunus Emre Coşgun	2019
Yozgat Türkülerinin Makam, Değerler Eğitimi ve Söz İçeriği Bakımından Ortaöğretim Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği	Aybüke Uyar Kara	2023	Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi	Zeynep Bağrıaçık	2019
Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerindeki Viyola Eğitim Sürecinin İncelenmesi	Barkın Çalış	2023	Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi Öğretiminde Müzik Teknolojisi Uygulamalarının Başarıya Etkisi	Barış Hardal	2018
Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ile Öğretmen Kılavuz Kitaplarının Türk Müziği İçeriği Bakımından İncelenmesi	Birkan Akdemirbey	2023	4+4+4 Eğitim Sistemi İçerisinde Müzik Dersine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi	Dilek Soğukpınar	2018
Malatya Arguvan Yöresi Türkülerinin Ortaöğretim Müzik Eğitiminde Kullanılabilirliği	Buket Kahraman	2023	Ortaöğretim Müzik Dersinde Kullanılan Blokflüt ve Melodika Çalgılarının Öğrenci Performansları Üzerindeki Etkililik Düzeylerinin Karşılaştırılması	Ela Akgün	2018
Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi Dersindeki Özyeterlilik Algılarının İncelenmesi: Akdeniz Bölgesindeki Güzel Sanatlar Liseleri	Ceren Turabik	2023	Lise Öğrencilerinin Ruhsal Gelişimi ve Ergenliğe Bağlı Negatif Etkilerin Giderilmesinde Müziğin Rolü	Gamze Uzun	2018
Okul Dışı Müzik Etkinliklerinin Öğrencilerin Mental İyi Oluşları Üzerine Etkisi	Ezgi Özkan Sarıgül	2023	Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programındaki "Müziksel Algı ve Bilgilenme	Hande Nur Aşık Gökçe	2018

Öğrenme Alanı'nın Uygulanabilirliği					
Müzik Öğretmenlerinin Teknoloji Kullanımına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi	Fatih Ayhan	2023	İmam Hatip Liselerindeki Dini Musiki Eğitiminin Öğrencilerin Öz Saygısına Olan Etkisi	Lokman Öztürk	2018
Güzel Sanatlar Lisesi Akordiyon Çalgı Öğretimine İlişkin Müzik Öğretmeni Görüşleri ve Müfredat Programı Örneği	Faruk Mehınacı	2023	Müzik Öğretmenlerinin Okullardaki Sosyal Sermaye Algısının İş Doyumlarıyla İlişkisi Üzerine Bir Araştırma	Mahmut Ekin Hetav İpek	2018
Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerinin Kaynaştırma Öğrencileriyle Yürütülen Çalgı Derslerine İlişkin Görüşleri	Berivan Dağhan	2023	Ortaokul Mezunu Öğrencilerin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin İncelenmesi (Kocaeli İli Örneği)	Meltem Çimen	2018
Azınlık Okulları ve Yabancı Okullarda Müzik Eğitimi Süreci	İlay Bilge Pektaş	2023	Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano Dersi Motivasyonlarının Piyano Dersi Başarısı ile Olan İlişkisinin İncelenmesi	Mustafa Durgun	2018
Lise Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	Zafer Kına	2023	Beden Eğitimi, Müzik ve Görsel Sanatlar Branşlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Boş Zaman Engellerinin İncelenmesi (Sincan İlçesi Örneği)	Oğuzhan Özsoy	2018
Müzik Öğretmenlerinin Tükenmişliklerinin Yordayıcısı Olarak Müzik Öğretimine Yönelik Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi: İç Anadolu Bölgesi Örneği	Mehmet Akif Kocaduru	2023	Müzik Kurslarında Verilen Bağlama Eğitimi Durumunun İncelenmesi (Ankara İli Örneği)	Ozan Daş	2018
Güzel Sanatlar Liseleri Batı Müziği Teori ve Uygulamaları Dersinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi	Nihan Davulcu Öztürk	2023	Piyano Eşlikli Başlangıç Viyola Öğretiminin Ritim Duygusu Gelişimi ve Entonasyon Hâkimiyeti Açısından İncelenmesi Ve Değerlendirilmesi	Ömer Bilgehan Sonsel	2018
Ortaöğretim Müzik Öğretiminde Harmanlanmış Öğrenme Yaklaşımlarından Ters Yüz Öğrenme Modeli Uygulaması	Nur Didem Taşkiran	2023	9. Sınıf Öğrencilerinin Müziğe İlişkin Tutum Düzeylerinin Cinsiyet ve Koroda Şarkı Söyleme Durumlarına Göre İncelenmesi	Sezen Özzybek	2018
İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Dersi Dışındaki Derslerde Müziğin Kullanılma Durumunun İncelenmesi	Ozan Amaç	2023	Keman Eğitimi Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Öğrenme Stratejileriyle Desenlenmiş Etkinliklerin Öğrencilerin Öğrenme Stratejilerini Kullanmalarına ve Keman Performanslarına Etkisi	Şenol Afacan	2018
Dijital Oyun Müzikleriyle Desteklenmiş Müzik Öğretimine Yönelik Öğretmen Görüşleri	Ozan Demirpek	2023	Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinin Mevcut Durumlarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi	Tuğçe Elif Mutlu	2018
Güzel Sanatlar Liseleri "Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programının" Değerlendirilmesi ve Taslak Öğretim Programı Önerisi	Özgür Yakınlar	2023	Güzel Sanatlar Lisesi Müziksel İştme Okuma ve Yazma Dersi Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Bir Tasarı Örneği	Alper Er	2017

Müzik Pedagojisinde Müzik Öğretmenlerinin Temel Öğretim Yöntemlerine İlişkin Özyeterlik Düzeyleri	Şeyma Kemaloğlu	2023	Anadolu Liselerindeki Öğrencilerin Cep Telefonlarındaki Zil Seslerini Belirlemelerindeki Etmenlerin Çeşitli Değişkenler Yönünden İncelenmesi (Ankara İli / Sincan Örneği)	Nermin Karakaya	2017
Türkiye'deki Güzel Sanatlar Liseleri'nde Viyola Eğitiminin Uzaktan Eğitim Sürecinde Sürdürülmesine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri	Ümit Öztürk	2023	Konservatuvarda Ortaokul ve Lise Düzeyinde Öğrenim Gören Müzik Öğrencilerinin Müzik Performans Kaygı Düzeyleri ile Duygusal Zekâ Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	Bahar Aydın	2017
Lise Öğrencilerinin Müzik Teorisi Bilgilerinin İncelenmesi	Muhammed Ali Çakır	2023	Bilim ve Sanat Merkezi'nde Verilen Müzik Eğitiminde Öğrenci-Öğretmen-Ebeveyn Etkileşimi	Begüm Fulya Adızel	2017
Güzel Sanatlar Liselerinde Türk Sanat Müziği Koro Dersinin Yeri ve Önemi	Ayşe Çağlar	2022	Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Çalgı Bakım ve Onarım Dersi Öğretim Programının Kazanımları Hakkında Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri	Kemal Karaarslan	2017
Güzel Sanatlar Lisesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Piyano Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	Beste Kademli Güçlü	2022	Lise Öğrencilerinin Dinledikleri Müzik Türlerinin Duygu Durumlarına Göre İncelenmesi	Mehmet Cem Yurga	2017
Devlet ve Özel Okullarda Öğrenim Gören Lise Öğrencilerinin Müziğe İlişkin Tutumları ve Akademik Performanslarının Fiziksel Aktivite Düzeylerine Göre Karşılaştırılması	Erkan Demir	2022	Finlandiya, Fransa, İngiltere ve Türkiye'de Okul Öncesi ve Zorunlu Eğitimde (İlkokul, Ortaokul ve Lise Kademeleri) Uygulanan Müzik Derslerinin Temel Boyutlarıyla İncelenmesi	Onur Aysu	2017
Fenomen Temelli Müzik Eğitiminin Fenomen Temelli Öğrenmenin Boyutları, Motivasyon ve Benlik Algısı Üzerine Etkisi	Meltem Çimen	2022	Ortaöğretim Düzeyindeki Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Müzik Kültürü: Sivas İli Örneği	Ahmet Akın	2017
Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireyde Müzik Eğitiminin Etkisi	Handan Bağrı	2022	Müzik Öğretmenlerinin Çoklu Zeka Kuramını Uygulama Durumlarının İncelenmesi (Sakarya İli Örneği)	Aysuda Ayhan	2016
Konservatuar Öğrencilerinde Ağrı Deneyimi ile İlişkili Faktörlerin İncelenmesi	Ceren Ayvalı	2022	2009 Yılında Kabul Edilen Ortaöğretim Müzik Programının Müzik Öğretmenleri Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi	Ayşegül Çağlak	2016
Simav Cumhuriyet Yareni Geleneği ve Toplantılarda İcra Edilen Müzik Eserlerinin Güzel Sanatlar Liseleri Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması Derslerinde Kullanılabilirliği	Kübra Gökçe	2022	Güzel Sanatlar Lisesindeki Öğrencilerle Diğer Lise Türlerindeki Öğrencilerin Yaratıcılık Düzeylerinin Karşılaştırılması	Birce Doğramacı oğlu	2016
Lise Öğrencilerinin Çoksesli Müziğe (Klasik Müzik) İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi	Sonay Ortak	2022	Ortaöğretim 12. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programının İşlevselliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri (Erzurum İli Örneği)	Derya Yaman Akkuzu	2016

Malatyalı Fahri Kayahan'ın Müzik Yaşamı ve Eserlerinin Ortaokul ve Liselerde Öğretime Durumu (Malatyalı İli Örneği)	Mehmet Önder Çavuşoğlu	2022	Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	Hüseyin Tan	2016
Güzel Sanatlar Lisesi Müzik ve Resim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulamalı Derslerin Etkililiği Üzerine Görüşleri (Bursa İli Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Örneği)	Melike Yılmaz Çal	2022	Trakya Bölgesindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Flüt Eğitiminin İncelenmesi	Merve Çokamay	2016
Güzel Sanatlar Liselerindeki Batı Müziği, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması Derslerinin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi	M.Hanifi Kervancıoğlu	2022	Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Müzik Derslerindeki Türk Müziği Konularına İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi	Sadettin Volkan Kopar	2016
Özel Eğitim Meslek Okullarındaki Müzik Eğitimi Uygulamaları ve Müzik Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunların Değerlendirilmesi (Ege Bölgesi Örneği)	Münevver Gökçe Aksoy	2022	Güzel Sanatlar Liseleri ve Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümü Flüt Öğrencilerinin Müzikal Gelişimini Etkileyen Faktörler	Ümran Ezgi Güleken	2016
Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu ve Mesleki Tutum Düzeyleri İle Öğrencilerin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi	Siyar Köksal	2022	Makamsal Okul Şarkılarının Müzik Eğitimindeki Yeri Yönelik Uzman Görüşleri	Ali Kalkan	2015
Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi	Ahmet Dağlar	2022	Güzel Sanatlar Liselerinde Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Uygulanan Vacca ve Concone Etütlerinin Öğrencinin Ses Gelişimine Etkisi	Gülşah Başaran Tanrıöver	2015
Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	Nazlısü Örs	2022	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Profil Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Malatya İl Örneği)	Zeynel Şentürk	2015
Neyin Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Kullanımının Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersi Başarısına Etkileri	Mehmet Dal	2022	Okul Müdürlerinin Müzik Dersi Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunların Çözümüne Yönelik Öğretimsel Liderlik Tutumlarının İncelenmesi (İstanbul-Bağcılar Örneği)	Ertuğ Aksen	2015
Özengen (Amatör) Müzik Kurslarında Verilen Bireysel ve Grup Keman Eğitiminin Temel Hedef ve Davranışlara Ulaşılabilirlik Düzeyleri Açısından İncelenmesi	Orhan Dikici	2022	Popüler Müzik Kültürünün Lise Gençliğine Etkileri (Kocaeli İli / İzmit İlçesi Örneği)	Cumhur Koç	2015
Güzel Sanatlar Liselerindeki Keman Öğrenci ve Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinden Etkilenme Durumları	Osman Küçükakın	2022	Ortaöğretim Okulları Müzik Derslerinde Popüler Müziğin Kullanılabilirliği ve Öğrenciler Üzerindeki Etkisi	Şeyma Yürekir	2015
Assure Öğretim Modeline Dayalı Harmanlanmış Öğrenme Aktivitelerinin Müzik Dersi Öğrencileri ve Öğretmen Üzerindeki Etkileri	Sevim İrmiş	2022	Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzik ve Bale Ortaokulu ve Müzik ve Sahne Sanatları Lisesi Devrelerinde Yardımcı Piyano Eğitiminin Öğrenciye Katkıları	Tanju Çavuş	2015

Video Destekli Öğretim Modeli ile Yapılan Piyano Akordu ve Bakımı Eğitiminin Öğrenmeye Etkileri	Sezer Dinçer	2022	Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Doğru Güzel ve Etkili Konuşma Becerilerine Etkisi	Ayfer Sönmez	2014
Güzel Sanatlar Lisesi 9. Ve 12. Sınıf Öğrencilerinin Piyano Dersi Tutum ve Motivasyonlarının İncelenmesi (Karadeniz Bölgesi Örneği)	Sıla Gönül	2022	Bingöl ve Sivas Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Öz Geçmişlerinin Müzik Eğitimine Etkisi	Gökhan Aladağ	2014
Özengen Keman Eğitiminde Otakar Sevcik Alıştırmalarının Keman Çalma Becerisine Etkisi	Tuğba Gözde Oğuz	2022	Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Çalgıya Yönelik Benlik Algıları ile Genel Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Gülbahar Karabulut	2014
Güzel Sanatlar Liselerinde 11 ve 12. Sınıf Öğrencilerinin Bağlama Eğitimi Öğretim Programının İncelenmesi	Umut Yaymak	2022	Viyolonsel Eğitiminde Karşılaşılan Entonasyon Probleminin Çözümüne Yönelik Yöntemlere İlişkin Öğrenci Görüşleri	Mustafa Murat Dikici	2014
Güzel Sanatlar Lisesi Bilişim Destekli Müzik Dersinin İşlenişine İlişkin Öğretmen Görüşleri	Harun Barış	2022	Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Ortaöğretim Kurumlarındaki Müzik Eğitiminin Öğrenciler Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi	Süleyman Süer	2014
Adana İli Seyhan Ve Çukurova İlçelerinde Verilen Özengen Müzik Eğitimine İlişkin Görüşler	Arjen Sarı	2021	Kuruluşundan Günümüze Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Öğretim Sürecinin ve Mesleki Müzik Eğitimine Katkılarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Erzurum Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Örneği)	Mustafa Kemal Sümbüllü	2013
Güzel Sanatlar Lisesi Keman Öğretim Programında Yer Alan Makamların Geleneksel İcra Yöntemine İlişkin Model Önerisi “Hüzzam Makamı Örneği”	Ahmet Hakan Baş	2021	Sokakta Çalışan Çocuklar Üzerine Örnek Bir Müzik Eğitimi Uygulaması -Diyarbakır İli Örneği-	Songül Çakmak	2013
Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Viyolonsel Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (Doğu Karadeniz Örneği)	Bahar Saraloğlu	2021	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Müzik Bölümü Öğrencileri ile Diğer Lise Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeylerinin Karşılaştırılması	Songül Pektaş	2013
Siirt Batman Bitlis Mardin Diyarbakır İllerindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Müzik Eğitimi Veren Kurumların İncelenmesi	Bilge Sarı	2021	Lise Öğrencilerinin Demografik Özellikleri ile Dinledikleri Müzik Türleri Arasındaki İlişki	Çiğdem Eda Angı	2012
Okul Şarkılarının Eşliklenmesinde Ukulele ve Klasik Gitarın Birlikte Öğretilmesine Dayalı Etkinliklerin Ortaöğretim Öğrencilerinin Eşlikleme Becerilerine Etkisi	Cemil Güzel	2021	Ulusal Müzik Eğitiminde Halk Müziğinin Yeri: Türkiye-Azerbaycan Örneği	Attila Özdek	2012
Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerindeki Kanun Öğretimi Ders Kitaplarının İncelenmesi, Buna Dair Uzman Görüşleri ve Öneri Etüt Çalışmaları	Dilşan Aslan	2021	Ortaöğretim Müzik Dersinin İşlevselliği	Derya Cesur	2012
Güzel Sanatlar Liselerinin Çalgı Eğitimi Branşlarından Kava Dersi Öğretim Programı'nın İncelenmesi	Eren Gedik	2021	Müzik Eğitiminin Ortaöğretim Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerine Etkisi	Taner Uluçay	2012

Müzik Öğretmenlerinin Öğretme Motivasyonları ve Mesleki Memnuniyetleri (Osmaniye İli Örneği)	Hasan Hüseyin Topak	2021	Güzel Sanatlar ile Spor Liselerinde Keman Eğitimindeki Başarıyı Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi	Birsen Erdiñç	2011
Türk Sanat Müziği Eserlerinin Güzel Sanatlar Lisesi Viyola Eğitiminde Kullanılabilirliği	Bilal Can Tiryaki	2021	Çalgı Çalma Eğitimini Etkileyen Sosyo-Kültürel Etkenler (Malatya-Sivas Karşılaştırması)	Emrah Uçar	2011
Güzel Sanatlar Liselerindeki Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Hedeflerine Ulaşma Düzeyinin Değerlendirilmesi (Trabzon İli Örneği)	Melek Yıldız	2021	Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi A.B.D. Ders Programlarında Yer Alan Okul Çalgıları Dersinin Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi	Ahmet Koç	2011
Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Farklı Değişkenlere Göre Memnuniyet Düzeylerinin Araştırılması	Müge Güneş	2021	Anadolu İmam Hatip Liselerindeki Müzik Eğitiminin Öğrenci Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi	Fatma Emel Kapan	2011
Müzik Öğretmenlerinin Çocukluk Dönemi Müzik Yaşantılarının İncelenmesi	Cemal Algan	2021	Ortaöğretim Düzeyi Mesleki Müzik Eğitiminde Türk Üslubunda Keman Çalma Becerisinin Değerlendirilmesi	Gül Sakarya	2011
Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Müzik Eğitimi Hakkındaki Görüşleri	Onur Tulgay	2021	Güzel Sanatlar Liselerinin Eğitim Amaçları ve Eğitim Ortamına Spor Liselerinin Etkisinin Resim ve Müzik Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi	Uğur Yıldız	2011
Güzel Sanatlar Liseleri Geleneksel Türk Müziği Koro Eğitimine Yönelik Yöntem Önerisi ve Yöntemin Performans Üzerine Etkileri	Nevra Güçlü Tükü	2021	Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Mesleki Yönelimlerinin İncelenmesi	Müjde Karan	2011
Güzel Sanatlar Liseleri Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Karşılaşılan Sorunlar	Özlem Aslan	2021	Ankara İli Kamu İlköğretim ve Ortaöğretim Okulu Yöneticilerinin Müzik Eğitimi Politikasında ve Uygulamalarında Yaşanan Sorunlara İlişkin Görüşleri	Zahide Betül Ülke	2011
Türk Din Müsiki Eğitiminin Özel Yetenekli Öğrenciler Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi	Recep Dereli	2021	Abdallarda Geleneksel Olarak Sürdürülen Müzik Öğretme-Öğrenme Süreci: (Kırşehir İli Kaman İlçesi Örneği)	Mehmet Erhan Yiğiter	2010
Halk Türkülerinin Güzel Sanatlar Liseleri Piyano Eğitiminde Kullanılabilirliği (Kırşehir Yöresi Örneği)	Şener Pehlevan	2021	Solfej Öğretim Yöntemlerinin Bando Okullar Komutanlığı 9. Sınıf Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Derslerinde Kullanılabilirliği	Burak Metehan Öztürk	2010
Mesleki Çalgı Eğitimi Gören Öğrencilerin Müzik Performans Kaygısının Giderilmesinde Sinir Dili Programlama (Nlp) Yönteminin Uygulanması	Tuğba Topcan	2021	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğrencilerinin Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi ile İlgili Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi	Esin İnan	2010
Çanakkale İli Gelibolu İlçesindeki Lise Öğrencilerinin Meslek Olarak Müzik Öğretmenliğine Yaklaşımlarının İncelenmesi	Uğur Akpınar	2021	Ankara'daki Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi Veren Kurumların Eğitim Anlayışları ve Yönetim Biçimleri Üzerine Genel Bir	Gözdem Hancıoğlu	2010

İnceleme					
Bilsem Öğrencilerinin Müzikal Yaratıcılıklarının ve Akış Deneyimlerinin Uzaktan Eğitim Uygulaması Üzerinden Değerlendirilmesi	Uğur Özalp	2021	Genel Lise Öğrencilerinin Kural Dışı Davranış Gösterme Eğilimleri ile Müzik Eğitimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Ankara İli Örneği)	Köksal Apaydın	2010
Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar Ders Kitaplarındaki Klasik Dönem Etüt ve Eserlerin İncelenmesi	Caner Şahin	2020	Şereflikoçhisar ve Evren İlçelerinde Görev Yapan Farklı Alan Öğretmenlerinin Müzik Kültürüne İlişkin Görüşleri	Melek Arabacı	2010
Güzel Sanatlar Lisesi Viyolonsel Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının Çalgı Performansı Öz Yeterlik İnancına Etkisi	Ceren Albayrak	2020	Niğde İlinde Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenleri ile Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Öğrenim Görmekte Olan Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Müziksel Beğenilerinin İncelenmesi	N.Burcu Uslu	2010
Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersi Öğretim Programına Bağlılık Düzeylerinin İncelenmesi	Çağatay Gürbüz	2020	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Farklı Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi	Zeynep İnadık	2010
Güzel Sanatlar Liseleri 10. Sınıf Batı Müziği Teori-Uygulama Dersi Öğretim Programı ve Ders Kitabının Değerlendirilmesi	Ercan Akbulut	2020	Popüler Kültür İçerisindeki Rock Müzik Topluluklarının Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 9.,10. Sınıf Öğrencilerinin Resimlerine Etkisi	Deniz Sevimli	2009
Güzel Sanatlar Lisesi Keman Kitaplarında Yer Alan Eserlerin İçerdiği Kazanımlar ve Teknik Güçlükler Bakımından İncelenmesi	Ezgi Demir	2020	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	Özlem Kılınçer	2009
Güzel Sanatlar Liseleri Piyano Eğitiminde Aksak Ritimlerin Kullanımı ve Başlangıç Düzeyi Aksak Ritimli Etüt ve Alıştırma Önerileri: Van İli Örneği	Fatih Marufoğlu	2020	Ergenlerin Farklı Müzik Türlerine İlişkin İlgileri ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Berrak Artemiz	2009
Güzel Sanatlar Lisesi Keman Eğitimi Sürecinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri	Gamze Kolbaşı	2020	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müzik İştahı Okuma ve Yazma Dersinin Öğretim Programında Yer Alan Kazanımlara Ulaşma Durumlarının Değerlendirilmesi	Ünsal Deniz	2009
Güzel Sanatlar Liselerinde Tanbur Eğitimine Yönelik Eğitim Görevlilerinin İncelenmesi	Hasan Koçak	2020	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bilgisayar Destekli Müzik Eğitiminin Kullanılabilirliği Durumu	Serdar Koldemir	2008
Güzel Sanatlar Liseleri Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Teknoloji Destekli Öğretimin Etkililiğinin Değerlendirilmesi	Melike Çakan Uzunkavak	2020	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Mesleki Müzik Eğitimine Yönelmelerinde İlköğretim Kademesindeki Müzik Öğretmenlerini Model Alma Durumları (Antalya İli Örneği)	Duygu Topal	2008

Okul Zil Seslerinin Yapısal Analizi ve Tercih Edilmelerine Yönelik Bir Araştırma: Gaziantep Örneği	Muhammet Emin İnal	2020	Van İlinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Sınıf Ortamında Çalgılardan Yararlanma Durumları	Erkut Çağlak	2008
Güzel Sanatlar Liseleri Gitar Dersi Öğretim Programının ve 9. Sınıf Ders Kitabının İncelenmesi	Nur Hilal Şahin	2020	Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Belirlenmesi	Ersan Çiftci	2008
Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Müzikal Motivasyon Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	Hüseyin Bilen	2020	İlköğretim ve Ortaöğretimde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bağlama Kullanımlarının İncelenmesi	Halis Işık	2008
Türkiye’deki Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Müzikal Yaşantısı ve Müzikal Motivasyonu Düzeylerinin İncelenmesi	Semra Atılğan Bozarslan	2020	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri	Nihal Ulutürk	2008
Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlikleri ile Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Van İli Örneği)	Sümeyye Birel	2020	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi	Özlem Üzeren	2008
Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Bölümlerinde Flüt Eğitimi Alan Öğrencilerin Çalgılarına Yönelik Gündülenme Düzeylerinin İncelenmesi	Aygül Ülker	2019	Millî Eğitim Sûraları’nda Ortaöğretim Müzik Öğretimi Üzerine Alınan Kararların Ortaöğretim Müzik Öğretim Programlarına Etkileri	Ebru Gündoğdu	2007
Bolu’daki Özel Okullarda Müzik Dersine Yönelik Veli Beklentileri ve Müzik Öğretmeni Görüşleri	Buse Ustaoglu	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Alanına Öğrenci Seçimi	Gökhan Köse	2007
Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri 9. Sınıf Piyano Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımlara Ulaşılma Durumları (Osmaniye Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Lisesi Örneği)	Burçin Korkmaz Kavuklu	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Çalgı Seçimi Yöntem Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri	Uğur Yalçın Derin	2007
Lise 9. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Giresun İli Örneği)	Cansu Bayram Koç	2019	Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Eşlik Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi	Feyza Sönmezöz	2006
Başlangıç Düzeyi Bağlama Eğitiminde Programlı Öğretim Modeli’nin Çalma Performansına Etkisi: Halk Eğitim Merkezi Örneği	Cemal Özata	2019	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi	Pınar Gündoğdu	2006
Viyolonsel Eğitimi Sürecinde Karşılaşılan Entonasyon Problemine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Öğrenci Performansı ile Karşılaştırılması	Çiğdem Çınar	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Bölüm Şeflerinin Eğitim-Öğretim Etkinliklerindeki Yeri ve Önemi	Tuba Yokuş	2006
Türkiye’deki Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programının Uygulanışına Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri	Derya Avcı	2019	Ortaöğretim Kurumlarında Bilgisayar Destekli Müzik Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Gelişimleri Üzerindeki Etkisi	Atilla Azizi	2005
Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuarı’nda Ortaokul ve Lise	Dilay Şahin	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Özel Güzel Sanatlar Liselerindeki Öğrencilerin Müzik	Alper Bakıner	2004

Klarnet Eğitiminin İncelenmesi ve Metot Önerisi			Ön Yaşamları, Müzik Yetenekleri, Müziğe Yönelik Tutumları ve Eğitim Programlarının Değerlendirme Özelliklerinin Karşılaştırılması		
Oyun Amaçlı Materyal Tasarım Çalışmalarının 9.Sınıf Müzik Dersinde Kullanılabilirliği	Ebru Bekdemir	2019	Müzik Öğretmenlerinin Motivasyon Kaynakları ve Mesleki Tükenmişlikleri	Özlem Korkmaz	2004
Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinde Piyano Başarısı ile Duygusal Zekâ Arasındaki İlişki	Ebru Karadağ	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Eğitim Programlarını Değerlendirmeleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları	Arzu Öztürk	2003
Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümleri Çalgı Eğitimine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Çeşitli Boyutlarıyla İncelenmesi	Elif Özümucu	2019	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Müzik Eğitimi	K. Mete Sungurtekin	2003
Halk Ozanlığı Geleneği ve Müziğinin Güzel Sanatlar Liseleri ve Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Kullanılma Durumunun Tespiti	Emin Durmuş	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Uygulanan Gitar Eğitiminin Öğrenci Başarısı Açısından Değerlendirilmesi	Murat Cemil	2003
Güzel Sanatlar Lisesi ve Diğer Liselerde Müzik Eğitimi Almış Öğrencilerin Sosyal ve Duygusal Gelişmişlik Düzeylerinin Belirlenmesi	Enes Arslan	2019	Okul Servis Araçlarında Dinlenildiği Belirlenen Müzik Türlerinin Ergenlerin Depresyon ve Kaygı Düzeyine Etkileri	Şebnem Y. Orhan	2003
Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Eğitim Kurumunun Çevresel Koşullarının Öğretmen Motivasyonu Üzerindeki Etkisi (Osmaniye İli Örneği)	Fatma Betül Mutlu	2019	Müzik Eğitimi Alan ve Almayan Öğrencilerin Benlik Tasarımı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	Dolunay Akgül Barış	2002
Genel Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Belirli Kavramlara Yönelik Algılarının Metaforik Analizi	Aslı Eda Yanar Çelenk	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bağlama Eğitimi ve Çok Sesli Yapılanma Çalışmalarının Bu Sürece Yansımaları	İsmail Sözen	2002
Seçilmiş Bolu Türkülerinin Piyano Uyarlamalarının Gsl Piyano Müfredatında Kullanılabilirliğinin Değerlendirilmesi	Gülay Çoban	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Uygulanan Piyano Eğitiminin Program, Öğretmen, Öğrenci ve Çalışma Ortamı Değişkenlerine Göre Değerlendirilmesi	Mine Devrim Mumcu	2002
Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Duygu Durumlarına Göre Müzik Tercihleri ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler	Pınar Nizamoğlu	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Viyolonsel ve Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerinin Yöntemsel Analizi	Özlem Kırloğlu	2002
Ortaöğretim Müzik Derslerinde Müzikal İkonografinin Kullanılabilirliğinin, Öğrenci Davranışları ve Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi	Hazal Saraçoğlu	2019	Türkiye'de Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerindeki ve Güzel Sanatlar Liselerindeki Öğretim Elemanlarının ve Öğretmenlerin Müzik Eğitimcisinin Yetiştirilmesine Dair Görüş ve Düşüncelerinin İncelenmesi	Barış Demirci	2001
Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	İrem Karslı	2019	Keman Öğretiminde Yay Teknikleri ve Bu Tekniklerin Öğrencilere Aktarımı	Esra Ögüt	2001

Lise 9. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Giresun İli Örneği)	Cansu Bayram Koç	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Keman Öğretim Programlarının İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma	Şehriban Koca	2001
2018 Lise Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Müzikle İlgili Araştırma ve Çalışmalarında Bilişim Teknolojilerinden Yararlanırların Kazanımının Gerçekleştirilmesine Yönelik Müzik Öğretmenleri İhtiyaçlarının İncelenmesi	Koray Karaca	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Hazırlık Sınıfı Flüt Eğitiminin Hedefler, Hedef Davranışlar İçerik Yönünden İncelenmesi Hazırlık Sınıfı Flüt Dersi İçin Bir Öğretim Programı Taslağının Hazırlanması	Aynur Atalan	1998
Lise Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutum ve Algıları	Selin Selçuk Otlak	2019	Müzik Eğitimi Alan ve Almayan Ergenlerin Empatik Becerilerinin ve Uyum Düzeylerinin İncelenmesi	Aysel Köksal	1997
Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Ergenlik Dönemlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Yaklaşımları ve Ted Ankara Koleji Vakfı Özel Lisesi Örneği	Mehmet Kaya	2019	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Piyano Eğitim Durumlarının Hedeflerine Ulaşma Durumları	Nesrin Kalyoncu	1996
Müzik Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	Melay Toplaoglu	2019	Ortaöğretim Müzik Eğitimi İlke ve Amaçları ile Bazı Eğitim Müziği Kitaplarının Analizi	Nihan Yağışan	1995
			1986- Lise Müzik Dersi Öğretim Programının Ege Bölgesinde Görevli Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine ve Çağdaş Program Geliştirme İlkelerine Göre Değerlendirilmesi	Ayfer Kocabaş	1993

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Mehmet URAL

Eğitim Durumu

- Lisans Öğrenimi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı
- Yüksek Lisans Öğrenimi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller:

- İngilizce

Bilimsel Faaliyetler

Makale/Bildiri

- Ural, M. (2024). Ortaokul düzeyi müzik eğitimi alanında 2020–2024 yılları arası yapılmış lisansüstü çalışmaların incelenmesi. D. Solisworo (Ed.), *Ege 12. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi Proceedings Book* içinde (Cilt 2, s. 2857–2870), İzmir.

İş Deneyimi

- Çalıştığı Kurumlar: Şeyh Şamil Anadolu İmam Hatip Lisesi, Müzik Öğretmeni. (2023-Devam ediyor)

